פֿולע טאבעלע פֿון דער מלוכה-לאטעריע זעה 8-טע זייט

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT | פרייז 15 גראשען | היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 65 | Łódź, Czwartek, 16 marca 1933 r. | עלפטער יאהרגאנג | לאדז, דאנערשטאג, י״ח אדר תרצ״ג | № 65

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

ענדעקישע אגיטאציע האט א פעולה

יודען-עקסצעסען אין א רייהע גאליצישע שטעדטלעך און דערפער

וו א ר ש א, 15. (טעלעפאניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט) דעם 14. ד. ח. אין די אוונד-שעה'ן זענען אין איניגע שטעטלעך פון זשעשוּווער קרייז (קראקאווער וואיעוואדזטווע) פארגעקומען עקסצעסען, וועלכע זענען געוועזען א פועל יוצא פון דער גוואלדיגער אגיטאציע, וואס ס'פיהרט לעצטענס דער „אבאָזעפאָל״ צווישען דעם פּאַסטען, נישט-בעוואוסטזיניגען עולם פויערים.

בעוואפענט מיט שטעקענס, און אין איניגע פאלען מיט שיס-געוועהר, האבען גרופען פויערים אדורכגעפיהרט עקסצעסען אין דאָרף זלאטנא, פשישאלעק, רייטשא, און מילאווצע.

אין זלאטנע און אוסיאל האט דער המון דעמאָלירט 11 יודישע געוועלבער.

אין רייטשא האט דער המון געפרובט צו דעמאָלירען די געוועלבער, אבער די 5 פאליציאנטען, וואס געפינען זיך דאָרטען, אונטערגעשטיצט פון די אפּיצערען, וואס געפינען זיך אינ'ם דאָרטיגען סאנאטאריום, האבען אפגעטריבען דעם המון. און נישט דערלאזט צו ראבירען. בעת מעשה האט מען פונ'ם המון געשאָסען, און געוואָרפען אין דער פאליציי מיט שטיינער. פאליציי איז געצוואונגען, מחמת זעלבסטשוץ, זיך בענוצען מיט געוועהר, און אין רעזולטאט זענען עטליכע פערזאָן פערוואונדעט געוואָרען.

אויסנוצענדיג די צייט, וואס דער פאליציי-פאָסטען איז אוועק קיין רייטשא, האט דער-ווייל דער המון אינ'ם שטעטעל מילאוועק דעמאָלירט 10 געוועלבער, פערוואונדענדיג איינעם פון די סוחרים. דער זשעשוּווער סטאראסטע, וועלכער איז בעת מעשה אדורכגעפאהרען דאס שטעטעל, האט אויפגעפאָדערט די באנדע כוליגאנעס, זיי זאָלען אויפהערען צו ראבירען. אלס ענטפער אויף דער אויפפאָדערונג, האט דער המון געגעבען עטליכע שאָסען אין דער ריכטונג צו דעם סטאראסטע. די 2 פאליציאנטען, וועלכע זענען מיט דעם סטאראסטע מיטגעפאָהרען האבען זיך מחמת דעם געמוּט בענוצען מיט געוועהר, און אין רעזולטאט זענען פיר מאן פערוואונדעט געוואָרען, פון וועלכע איינער איז געשטאָרבען. א דאנק דער ענערגישער שטעלונג פונ'ם סטאראסטע, איז זיך די באנדע פונאנדער'געלאָפען, און די רויבעריי האט זיך אפגעשטעלט.

פאליציי האט אדורכגעפיהרט א רייה רעוויזיעס און ארעסטען.

לעת עתה זענען ארעסטירט געוואָרען 83 פערזאָן סיי מצד די רויבער, סיי מצד די הויפט-העצער, ווי דהיינו: עדוואַרד זאַקאַנטשעק (פרעזעס פון פאָדהאלאנער א. וו. פ.) רילקא, סורמא, לאש, און ברילא (מיטגלידער פון א. וו. פ.).

איצט איז אויפ'ן שטח פונ'ם זשעשוּווער פאוויאט רוהיג.

די אגיטאציע פון א. וו. פ. איז געפיהרט געוואָרען זעהר ענערגיש.

אין קראקא האט פאליציי היינט ארעסטירט עטליכע אקאדעמיקער, מיטגלידער פון א. וו. פ. וועלכע האבען פאר די פאבריקען פונאנדערגעטיילט אויפרופען צו די ארבייטער, אויפהעצענדיג זיי צו אנטי-יודישע ארויסטרעטונגען.

אין ביעלסק איז אדורכגעפיהרט געוואָרען א רעוויזיע אינ'ם לאָקאל פון א. וו. פ., וואס האט זיך פערענדיגט מיט'ן געפינען 35 קילא פראקלאמאציעס און אויפרופען צו דורכפיהרען עקסצעסען.

אין שייכות דערמיט זענען אדורכגעפיהרט געוואָרען א סך רעוויזיעס ביי עטליכע צעהנדליג פערזאָן, ביי וועלכע מען האט געפונען כלערליי מינים געוועהר, ווי ביקסען, שטילעטען, באגנעטען, ברעקל אייזענס א. ד. גל.

די ענערגישע פעראָרדענונגען פון דער מאכט האט זיך בעגעגענט מיט גרויס אנערקענונג מצד דער בעפעלקערונג.

אין דייטשען גיהנום-קעסעל

געשלאגען א קאנסול. — אנפאל אויף א פראנצויזישען סוחר

ב ע ר ל י ן, 15 (ספּ. טעל.)

אומבעקאנטע פערברעכער האבען זיך אין שטוטגארט אריינגעריסען אין דער וואוינונג פונ'ם שוועדישען קאנסול. און אננעבענדיג זיך, אלס פאליציי-אגענטען, האבען זיי איהם מערדערליך צושלאגען.

ב ע ר ל י ן, 15 (ספּ. טעל.)

אין בוסענבערג (פאלאטינאט) האט זיך א גרופע היטלעריסטען, מיט'ן שטאטישען לעהרער בראש, אריינגעריסען אין דער וואוינונג פונ'ם פראנצויזישען סוחר ראגנער, צוראבירט איהם די וואוינונג, צוגענומען דאס מזומן-געלד און געצוואונגען איהם תיכף צו פערלאזען די שטאט, נישט דערלויבענדיג איהם מיטצונעהמען די פרוי מיט די קינדער.

היטלער-באיובקעס ארבייטען מעשים אין דאנציג

ד א נ צ י ג, 15 (טעל.)

נעכטען האבען היטלעריסטישע באיובקעס ווידער געארבייט מעשים אין דאנציג.

אין טרונ'ס קאווערניע האט מען מערדעריך צושלאגען עטליכע פערזאָן, וועלכע האבען זיך נישט געוואלט אויפשטעלען, בעת מ'האט געשפּילט דעם היטלער-הימן.

אויף דער גאס זענען היטלעראָווצעס בעפאלען א פראנצויזישען פאבריקאנט. דער פראנצויזישער קאנסול האט דעריבער אינטערווענירט ביי דער דאנציגער מאכט.

עס איז אויך בעפאלען און דעמאָלירט געוואָרען דער לאקאל פון דער „דאנציגער פאלקס שטימע. פאליציי האט מצד די אנפאלער ארעסטירט דעם היטלעריסטישען דעפוטאט מאָאסע און דעם סוחר קוהן, וועלכע מ'האט, נאכן צונויפשטעלען א פראטאקאל, תיכף בעפרייט. באשר בכן — זיי זענען געווען שיכור...

דער קאמף געגן „אידעאלאגישע קאנטראבאנדע" אין סאוועט-רוסלאנד

מ א ס ק ו ו א (יט״א) דער מינסקער „אקטיאבר״ האט פערעפענטליכט אן ארטיקעל, וואס קריטיקירט שארף דעם „אינסטיטוט פאר יודישער פראלעטארישער קולטור" פון דער ווייס-רוסישער וויסענשאפטס אקאדעמיע פאר פערעפענטליכען א קאטאלאג פון אלע אויסגאבען פון אינסטיטוט, פאר די לעצטע 10 יאהר.

אין דעם דאזיגען קאטאלאג זענען פערצייכענט געוואָרען אויך די ווערק און ארטיקלען פון געלעהרטע און פארשער, וועלכע זענען שפעטער אנערקענט געוואָרען אלס מענשען מיט א „פרעמדער אידעאלאגיע" — געכאפט אויף בונדיזם, נאציאנאליזם, נאציאנאל-דעמאקראטיזם א. א. וו. אויסער דעם האט דער אינסטיטוט אין די ערשטע יאהרען פון זיין עקזיסטענץ, געדרוקט אין זיינע זאמעל-ביכער אויך די ארבייטען פון אויסלענדישע וויסענשאפטליכע טוער און פארשער, ווי ווישניצער, ספּיוואק, זלמן רייזען, שאול גינזבורג ווי אויך נחום שטיף און עריק, וועלכע זענען איצט אנגעזעהענע וויסענשאפטס-טוער אין סאוועט-פערבאנד אבער זייערע פריהערדיגע ווערק ענטהאלטען גרויסע פעהלערען און אבביגונגען. דער „אקטיאבר" איז דעריבער שטארק נישט צופרידען, פארוואס דער אינסטיטוט האט זיך ערלויבט ארויסצולאָזען א קאטאלאג, וואס ענטהאלט ווערק מיט פאלשע קאנצעפּציעס נישט אנווייזענדיג אפילו, וועלכע ווערק דארפען בעטראכט ווערען אלס „פרעמדע און שעדליכע". דער רעצענזענט זעהט אין דעם א פערזוך „דורכצושמוגלען ליטעראטור מיט פרעמדער אידעאלאגיע".

א שטורם-ווינד אין אמעריקא

נ י ו - י א ר ק, 15. (ספּ. טעל.) א טארנאדא, וואס האט געבושעוועט אויף דער געגענט פון די שטאטען טענעזי און קענטאקי, האט געבראכט צו גרויסע חורבנות.

אויסטיילענדיג פון די ערשטע נישט-אפיציעלע ידיעות זענען דא א סך דערהרג'עטע און פערוואונדעטע.

דער היזק בעטרעפט א סך מיליאן דאלאר. 23 פערזאָן זענען אומגעקומען און איבער 200 זענען פערוואונדעט געוואָרען.

קאנפערענץ פון פראפעסיאנעלע פעראיינען בעשליסט,

אז פאל, ווען די אונטערהאנדלונגען אין ווארשא וועלען נישט ברענגען קיין רעזולטאט צו אונטערשטיצען דעם טעקסטיל-שטרייק

נעכטען אין אוונט איז אין זאל פון לאדזשער שטאט-ראט פארגעקומען א קאנפערענץ פון פראפעסיאנעלע פעראיינען, וועלכע געהערען צו דער קריין-קאמיסיע.

אין דער דאזיגער קאנפערענץ האבען זיך בעטייליגט 16 פראפעסיאנעלע פעראיינען.

נאך א רעפערעט פון וואלטשאק'ן וועגען דעם מצב פונ'ם טעקסטיל-שטרייק, איז איינשטימיג, אהן דיסקוסיעס אנגענומען געוואָרען א רעזאָלוציע, אז אויב די היינטיגע אונטערהאנדלונגען אין ווארשא וועלען נישט ברענגען צו קיין רעזולטאט — זאל דערקלערט ווערען אן אלגעמיינער שטרייק אינ'ם גאנצען לאדזשער ראיאן.

אויף דער קאנפערענץ איז אויך בעשלאסען געוואָרען אויסצודריקען סימפאטיע די שטרייקענדע און צו קומען צו זיי מיט מאטעריעלער הילף.

דער טערמין פונ'ם אלגעמיינעם שטרייק וועט בעשטימט ווערען אויף דער נאהענטסטער קאנפערענץ, וועלכע וועט צונויפגערופען ווערען, ווען די דעלעגאטען וועלען זיך צוריקקעהרען פון ווארשא. אויב די אונטערהאנדלונגען דארט וועלען נישט ברענגען דעם גוטיגען רעזולטאט.

נעכטיגע סיים-זיצונג

ו א ר ש א, 15 (טעלעפאניש).

אויף דער נעכטיגער סיים-זיצונג זענען אנגענומען געוואָרען א רייה געזעצען, און צווישען זיי, די אויסבעסערונגען פון סענאט וועגען די אקאדעמישע שולען.

א לענגערע דיסקוסיע האט ארויסגערופען די נאוועלע וועגען וועג-פאנד.

די קומענדיגע זיצונג פון סיים קומט פאר מארגען, 4 א זייגער. אויף דער טאג-אָרדענונג, צ. א., דאס געזעץ וועגען קארטעלען און דאס געזעץ וועגען פערמעגען-שטייער.

ענדעקישער סטודענט פערמשפט

פאר פארברייטען אנטי-יודישע עקסצעסען

ק ע ל ץ (יט״א) ווי בעקאנט, האט די היגע זיכערהייטס-מאכט מיט א צייט צוריק ענטדעקט ערנסטע צוגרייטונגען צו אנטי-יודישע ארויסטרעטונגען אויפ'ן קעלצער באהן. עס זענען דאן ארעסטירט געוואָרען א רייה ענדעקישע טוער, וועלכע זענען בעשולדיגט געוואָרען אין דער געפלאנטער אקציע ארויסצורופען עקסצעסען אויף יודען.

היינטיגע וואך איז איינער פון די ארעסטירטע ענדעקעס, א געוויסער טאדעאוש דוואראק, א סטודענט פון ווארשאווער אוניווערזיטעט פערמשפט געוואָרען אויף 60 טעג אונטערברינגען ארעסט פאר נעמען אן אקטיווען אנטייל אין דער דערמאהנטער צוגרייטונגס-ארבייט. די פראצעסען פון די איבריגע בעשולדיגטע קומען פאר די נאהענטסטע טעג.

פראיעקט פון טאריף-רעפארמען

ו א ר ש א, 15 (טעלעפאניש)

דער קאמוניקאציע-מיניסטער האט לעצטענס בעארבייט א פראיעקט פון טאריף רעפארמען, וועלכע וועלען האבען א גרויסע בעדייטונג פאר דער אויפלעבונג פונ'ם סחורות-איבערפיהר. דער דאזיגער פראיעקט וועט אריין אין קראפט אין דער נאהענטסטער צייט.

מ'לאזט נישט צו צום פסוק...

ל ע מ ב ע ר ג, 15 (טעלעפאניש)

היינט האבען זיך געזאלט אנהויבען די למודים אין אוניווערזיטעט.

א גרופע סטודענטען האט פערבלאקירט דעם אריינגאנג אין אוניווערזיטעט, נישט צולאזענדיג די סטודענטען צו די לעקציעס.

דער רעקטאר האט מחמת דעם ווידער אפגעשטעלט די לימודים.

מען טרייסלט זיך אפ

ב ע ר ל י ן, 15. (ספּ. טעל.) דער געוועז. דייטשער פרעמיער בראון האט זיך אפגעזאגט פון זיין מאנדאט אין רייכסטאג, און פרייסישען סיים.

די געוועז. מיניסטארען און איצטיגע סאציאל-דעמאקראטישע דעפוטאטען סעווערינג און גרים האבען נישט דערפיהלט די אויספאָדערונג פון דער בערלינער פאליציי, פארצושטעלען צו דער קאנטראלע זייערע פעסער. די פעסער האבען זיי איבערגעשיקט דירעקט צום פרעזידענט הינדענבורג.

אנטי-דייטשע דעמאנסטראציעס

ד י נ ע ב ו ר ג, 15. (ספּ. טעל.) די קאמוניסטען האבען דא איינגעארדענט א דעמאנסטראציע פאר'ן דייטשען קאנסולאט. מען האט אויסגעבראכען די לאָדענס און אויסגעהאקט אלע שויבען, מיט דער הילף פון ציגעל איינגעוויקעלט אין רויטע פלאקאטען, מיט אויפשריפטען: „אט דאס איז דער שכר פאר'ן טעראר און רדיפות געגען דעם פראלעטאריאט אין דייטשלאנד", „נידער מיט היטלער'ס בלוטיגען טעראר".

די אנפאלער האט מען נישט געכאפט.

די טירוועלס=מעשים אין דייטשלאַנד

די שוואַרצע מאַפּיע פון די היטלעריסטישע רוצחים בּושעוועט פּראַנק און פּריי

יודישער אַדוואָקאַט פּערפּייניגט צום טויט

אין אַ דייטשער תפיסה פון די היטלעריסטישע רוצחים

פּראַג, 15. (יט"א טעלעגראַפיש) אַ פּערזאָן, וואָס איז אַנטלאָפען פון אַ דייטשער תפיסה דער־צעהלט, אַז דער יודישער אַדוואָקאַט אַלפרעד אַפּפעל וועלכער איז לעצטענס אַרעסטירט געוואָרען, איז פון די פּייניגונגען געשטאָרבען פון די שווערע וואונדען.

אויך אַ צווייטער יודישער אַדוואָקאַט איז אין דער תפיסה אַזוי מערדערליך צעשלאָגען געוואָרען, אַז זיין געזיכט איז נישט צו דערקענען.

יודישע דאָקטוירים ווערען אַרויסגעוואָרפען

פון די שפּיטאַלען. בעת דער אַרבייט

וויען, 15. (יט"א טעלעגראַפיש) ווי „טעל־אוניאָן" (הוגענבערג־אַגענטור) טיילט מיט, האָט די פּרייסישע רעגירונג בעשלאָסען, צו בעזייטיגען אַלע יודישע דאָקטוירים פון די אייזישע שפּיטאַלען. די יודישע דאָקטוירים ווערען אַרויסגעוואָרפען פון די שפּיטאַלען בעת דער אַרבייט.

היטלעריסטען פערבאָטען יודישע שחיטה

קאָנפיסקירט ביי די שוחטים די חלפים

בערלין, 15. (יט"א טעלעגראַפיש) דער „פעלקישער בעאָבאַכטער" טיילט מיט, אַז אין קעלן, איז אין שעכט־הויז געקומען אַ דעלעגאַציע פון היטלע־ריסטען, וועלכע האָט פערווערט צו שעכטען לויט'ן יודישען ריטואַל, און קאָנפיסקירט ביי די שוחטים די חלפים.

יעקב לעשטשינסקי אַרויסגעשיקט קיין ליטע

בערלין, 15. (יט"א טעלעגראַפיש) יעקב לעשטשינסקי איז בעפרייט געוואָרען פון תפיסה, און אַרויסגעשיקט געוואָרען קיין ליטע.

מ'לויפט, וואו די אויגען טראַגען

אַבי וואס וייטער צו זיין פון דעם שוואַרץ=יאַהר

וואַרשע, 15. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָ־רעספּאָנדענט) דער ק. טש. גיט איבער:

ביז נעכטען האָט די פּוילישע גרעניץ־מאַכט אין שלעזיען פערעגיסטרירט דעם לעגאַלען אַנ־קומען פון 268 יודישע משפּחות, וועלכע זיינען אַריבער געפאָהרען אין קעניגס־הוטע און קאַטאָוויץ, פּוננואַ־בען זיי פערבינדען אַ קאָנטאַקט מיט זייערע קרובים אָדער בעקאַנטע אין לאַנד.

די גרעניץ־פּונקטען אין דער פּויזנער וואָיע־וואודזשעווע האָבען אין משך פון די לעצטע טעג פערעגיסטרירט דעם אַריבערפאָהר פון 150 יודי־שע משפּחות.

בסך הכל זיינען אין די לעצטע 2 טעג לעגאַל אַריבער די פּוילישע גרעניץ העכער 1500 יודען.

אומלעגאַל זיינען אַריבער העכער 200 פּער־זאָן, וועלכע זיינען צוריקגעקעהרט געוואָרען אויף דער דייטשער גרעניץ.

דער רוב פון די יודישע „רעעמיגראַנטען" קומט קיין פּוילען, כמעט אָהן זאַכען, און מיט זעהר קנאַפּ געלד.

לויט דער צייטונג — האָבען זיי איבערגעלאָזט אין דייטשלאַנד זייערע פערמעגענס און געשעפטען פּולשטענדיג אויף הפקר.

גראַדנע, 15. (טעלעפאָניש) אויפ'ן גרעניץ־פּאַס פון מזרח־פּרייסען, פּיליפּאָוו־קאָפּטשיאָווא זיינען אַריבער די גרעניץ 54 יודישע משפּחות (אַנ'ערך 200 פּערזאָן). הגם זיי האָבען געהאַט מיט זיך אַלע גילטיגע פּאַפּירען האָבען זיי די דייטשע גרעניץ־זעלנער מערדערליך געשלאָגען, ווייל זיי האָבען נישט געלאָזט אָפּנעהמען ביי זיך זייערע זאַכען.

נאָר דער וועסטערפּלאַטטע-געשיכטע

פּאַריז, 15. (ספּ. טעל.) אַרומרעדענדיג דעם אינטערוויאו, וואָס דער פּרעזידענט פון דעם דאַנציגער סענאַט, זיהם, האָט געגעבען בעת זיין וויזיט אין בערלין אין שייכות מיט דעם ענין — וועסטערפּלאַטע — שרייבט די „עקזעלציאָר": מחמת דעם מין דערקלערונג פון זיהמען, דאַרף מען זיין צופּרידען, וואָס דער ענין איז ליקווידירט געוואָרען, ווייל ער האָט דאָך געקענט אַרויסרופען ערנסטע קאָנסעקווענצען פאַר'ן אייראָפּעאישען שלום

דער סוף פון „טרוקענעם אמעריקא"

וואַשינגטאָן, 15. (ספּ. טעל.) ביידע רעפּ־רעזענטאַנטען־הייזער האָבען נעכטען אָנגענומען אַ געזעץ־פּראָיעקט, וואָס לעגאַליזירט דעם פערקויף פון ביער אין די טיילען פון די פעראייניגטע שטאַ־טען, וואו עס עקזיסטירען נישט קיין אָרטיגע פער־באָטען.

דורכגעפאַלענע רעוואָלוציע אין פּערו

פּאַריז, 15. (ספּ. טעל.) פון לימאַ איז מען מודיע, אַז דאָס רעגירונגס־מיליטער האָט פּונאַנ־דערגעיאָגט די רעוואָלוציאָנערע אָפּטיילונגען אין דער געגענד טרודזשילא.

צוליב דער דאָזיגער מפּלה, איז דער אָנפיהרער פון דער רעוואָלוציע, דזשימעס, בעגאַנגען זעלבסט־מאָרד.

אין לאַנד איז רוהיג.

א וויכטיגע בעגעגעניש פון מאַקדאָנאַלד'ן מיט מוסאָליני'ן

לאָנדאָן, 15. (ספּ. טעל.) „דיילי טעלעגראַף" שרייבט, אַז אין משך פון די נאָהענטסטע 24 שעה וועט זיך מאַקדאָנאַלד צוזאַמענטרעפען מיט מוסאָ־ליני'ן אין שטרעזא, אָדער קאָמאָ.

מאַקדאָנאַלד איז געגען דעם אָפּליגען די קאָנ־פערענץ, ווייל דאָס וואָלט געגעבען דייטשלאַנד אַ יסוד פון נייע בעוואָפענונגען.

מאַקדאָנאַלד שטרעבט צו שליסען אַ קאָנווענץ, אין וועלכער עס זאָל זיין פערווערט צו בענוצען זיך מיט געוויסע מינים געוועהר, און אונטערנעהמען התחייבות'ן נישט צו בענוצען קיין קראַפט ביים ליקווידירען אינטערנאַציאָנאַלע קאָנפליקטען.

דער ענגלישער פּרעמיער בעמיהט זיך, אַז דאַלאַדיע זאָל קומען קיין גענף.

קאָנפערענץ פון פּרויען-איבער וואַנדערינס אין בירא-בידזשאַן

מאָסקווע, (יט"א). אין בירא־בידזשאַן איז פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ פון שלאַגלערס־איבער־וואַנדערינס מיט'ן אָנטייל פון פופציג דעלעגאַטקעס, אַ בעדייטענדער טייל פון די דעלעגאַטקעס איז בע־שטאַנען פון אויסלענדישע איבערוואַנדערינס פון פּוילען, ליטע, דייטשלאַנד, אַמעריקע, ארץ־ישראל און אַנדערע לענדער.

היטלערס אומדערהערטע פּראָוואָקאַציע

דעמאַסקירונג פון די אונטערצינדער פון רייכסטאַג

פּאַריז, 15. (ספּ. טעל.) דער היינטיגער „לע פּאָפּולער" פערעפענטליכט אַנ'אַרטיקעל א. נ. „דער אמת וועגען דער שרפה אין רייכסטאַג". אין דעם דאָזיגע אַרטיקעל ווערט געזאָגט, אַז וואַן דער לובע איז נישט נאָר א באַציאָנאַל־סאָציאַליסט, נאָר אַז ער איז אַנ'אַגענט־פּראָוואָקאַטאָר פון דער דייטשער געהיים־פּאָליציי.

די צייטונג שטעלט פעסט, אַז דער האָלענדישער לובע, מיט וועלכען וואַן דער לובע האָט זיך לעגי־טימירט, איז פאַבריצירט געוואָרען דורך דייטשען, לובע האָט געהאַט מיטהעלפער, וועלכע זיינען, כידוע, אַנטלאָפען.

ווייטער דערקלערט די צייטונג, אַז די אַלע 6 אָדער 7 מיטהעלפער זיינען געווען היטלעראַוו־צעס, וועלכע האָבען זיך בעת דער שרפה געפונען צוזאַמען מיט אַ היטלער־אָפּטיילונג אין דעם פּאַלאַץ פון'ם מיניסטער געריבג, וואָס איז מיט אַנ'אונטער־ערדישען קאָרידאָר פערבונדען מיט'ן רייכסטאַג. זיי האָבען אונטערגעלייגט דאָס פייער, און זיך מיט'ן קאָרידאָר צוריקגעקעהרט צו דער היטלער־גרופּע, וואָס זיי האָבען פריהער „אויף אַ בעפעהל" געהאַט פער־לאָזט.

לויט דער אויספאָרשונג פון דער זאַקסישער פּאָליציי, האָט לובע אין 1932 פערבראַכט אַ געוויסע ציט אין אַנ'אַזיל אין מייסען, ער האָט זיך איינגע־מעלדעט אַלס היטלעריסט און געפיהרט אין דער געגענד א באַציאָנאַל־סאָציאַליסטישע אַגיטאַציע. בעת דער שרפה לאָזט ער זיך אַרעסטירען, דערקלערט, אַז ער איז אַ קאָמוניסט, און דערביי בעמיהט ער זיך אויסצובעהאַלטען „זיין" קאַרטע, אַלס מיטגליד פון דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי, בכדי צו קענען זי פּאַרצושטעלען פאַר דער פּאָליציי.

אַלס פּראָוואָקאַטאָר פון דער געהיים־פּאָליציי, איז לובע געווען טעטיג אויפ'ן חשבון פון די היט־לעריסטען, און פון אַ גרופּע אינהאַבער פון נאַפט־קוואַלען, וועלכע שטרעבט, לויט דערזעלבער צייטונג צו איבעררייסען די בעציהונגען מיט סאָוועט־רוסלאַנד, און דערמיט צו שטערען דעם אימפּאָרט פון רוסישען נאַפט.

Dr. med. H. LUBICZ

ספּעצ. פאַר הויט, ווענערישע און געשלעכטס־קראַנקה.

צעגעלניאַנא 7, טעל. 141-32.

נעהמט אָן פון 8–10 פריה, פון 12–2 נאָכמ. און פון 5–8 אָוועטד, זונטאָג פון 9-11 בייטאָג.

לאָדזשער יוד. קאַמעראַל און קליינ-קונסט-טעאַטער

אַראַראַט

קינסטל. אָנפיהרונג: משה בראָדערזאָן.

ווייסער זאַל פון „מאַנטייפעל" זאַכאָדניא 43

היינט- אַ פּאָפּולערע פאָרשטעלונג

נאָר איין פאָרשטעלונג: 9.30 אָוונט

די גילדערנע ראַקעטע

פון 49 גר. ביז 1.99 זל.

בילעטען צו בעקומען בײַ דער קאַסע פון טעאַטער.

ריינע בּרילען און בינאָקלען

נאָר 50 גראָשען.

אויף לאַגער פערש. ברילען און גלעזער

M. J. HERSZKORN, Śródmiejska 1.

שייטלען

מיט פּאַריזער שריגדן און פערטיגע שייטלען ווערען ערשטקל. און רעיעל אויסגעפיהרט אויך אָנדולאַציע

ביי קערש, סקווערא 15

קמח חטים כשר לפסח

תחת השגחת הרבנאַט דפה

אונטער דער אויפזיכט פון היגען ראַבינאַט איז אונזער מיהל געכשר'ט און אַזוי ווי ס'פאָריגע יאָהר, וועלען מיר דאָס שענסטע מעהל צושטעלען פאַר אונזערע ג' קונדען, דערפאַר נישט צו פערגלייכען מיט דער פּראָווינץ, וואָס אויסער שלעכטעס מעהל איז נישט שעהנעס. קענען זיי ביי דער ליפערונג נישט נאָכ־קומען אַזוי ווי מיר, וואָס ערפּילען יעדענס פערלאַנג.

מיט אַכטונג

„ELEKTROMŁYN"

Łódź, Zakątna 47, tel. 147-40.

בעמ.: בעשטעלונגען ווערען אָנגענומען פּערזענליך אָדער טעלעפאָניש 147-40.

דאָס לאַנגיאָריגע בעקאַנטע און רעיעלע

טוך און קאַרט=געשעפט

Herman WŁOSKI

(עקזיסטירט פון 1910)

לאָדז, נאָוואָמיעסקאַ 3, טעל. 114-92

פראָנט 2-טער שטאָק

בעזיצט אויף לאַגער צום פריהלינג און זומער-סעזאָן דעם גרעסטען און שענסטען אויסוואַהל פון די

נייעסטע הערען און דאַמען-שטאָפען

אין זעמטליכע פאַרבען און מוסטערן פון ענגלישע, ביליגער, טאָמאַשאָווער סחורות א.א. גענויע פאַבריק-פּרייזן! געדענקט די אַדרעס! קומט און איבערציינט אייך!

ווינטיג פאַר דער אָרימער לאָדזער בעפעלקערונג!

אַמבולאַטאָריום

בנם פּראָיען „לינת המשמרים"

זשעלאָבנאַ 26, טעל. 242-55

אָפען טעגליך פון 10–5 נאָכמ.

אין דרינגענדע פאַלען ביז 8 אָוונט

ערטיילט מעדיצינישע הילף אויפן אָרט — שיקט אויך אַרויס דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען מיט וויזיטען אַהיים.

נעהמט אויך אָן געבורטען און אַלע אַרט אַנאַליזען. מינימאַלע אָפּ-צאָהלונג. די פערוואַלטונג.

פאַר

גאָלד, ביזשוטעריע

און לאַמבאַרד - קוויטעס

צאָהלט די העכסטע פּרייזען

איזידאָר פּיאַלקאַ, פּיעטריק. 7

אַלע דאַרפען וויסען!

צום זומער-סעזאָן בעקומט איהר

רעשטען

פון די בעסטע קוואַליטעטען ביליצער, טאָמאַשאָווער און אַנדערע נעמסטע מאַרקען מוסטערן פון

הערען= און דאַמען=שטאָפען

פאַר מענער אויף אַנציגער, אויף פאַלטעגס

מיט 30% ביליגער! קומט און איבערציינט אייך!

פאַר דאַמען אויף פאַלטענס, אויף קאָסטיומען

נור ביי

Szczęśliwy

5 נאָוואָמיעסקאַ 5

פראָנט. II שטאָק.

בריליאַנטען, גאָלד, זילבער, פערשיד. ביזשוטעריע, לאַמ-באַרד-קוויטעס קויפט און צאָהלט די העכסטע פּרייזען

Magazyn jubilerski M. H. LISSAK, Piotrkowska 5

אויגען - קלינק

מיט שטענדיגע בעטען פון

Dr. B. Donchin

פּיעטריקאָווער 90, טעלעפ. 221-72

נעהמט אָן שטענדיגע אויגען - קראַנקע (צוועק אָפּעראַציע א. ז. וו.), ווי אויך אַמבולאַטאָרישעס פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אָוונד.

Dr. Wajnberg

ספּעציאַליסט פון לונגען- האַרץ- און טובערקולאָז-קראַנקהייטען

ציגעל-גאַס 11, טעל. 126-02

נעמט אָן פון 9–10 פריה, 3–4 און 8–9 אָוו.

די יעצטיגע מאָדערנע היגיענישע

דראַט-מאַטראַצן

איז צו בעקומען

ביים טאַפּעצירער

J. BRESLER, Południowa 10

(אין הויף).

יודישע אַרבייטער=פּאַרטיי „פּועלי=ציון"

זאַל פילהאַרמאָניע, נאַרוטאָוויטש 20

שבת, דעם 18-טען מערץ, 11 אַ זייגער פריה קומט פאָר אַ פייערליכע

מאַרקס=אַקאַדעמיע

(געווידמעט דעם 50. יאָהרצייט פון קאַרל מאַרקס)

פּראָגראַם: 1) דערעפנונג, 2) רעפע־ראַטען, ראַטמאַן נ. בוקסבוים און ד"ר ר. מאַלער (וואַרשע).

רעציטאַציעס אויסגעפיהרט פון בעריהמטען אַרטיסט זיגמונט טורקאָוו. קאָנצערט-טייל דורך דעם „שטערן"-אָרקעסטער.

בילעטען פון 30 גר. ביז 1 זל. צו בעקומען אין באָראָכאָוו-ביבליאָטעק און אין די פּראָפ. פעראיינען, און טאָג פון דער אַקאַדעמיע בײַ דער קאַסע פון פילהאַרמאָניע.

לאָדזער קאָמיטעט.

1352

לאָדז, 16 מערץ 1933

„נײַער פאָלקסבלאַט"

לאָדז, 16 מערץ 1933

די קראַפט
אהז מאראל און אהז פערשטאַנד

אין אַן אַרטיקעל וועגען די געשעהענישען אין דײַטשלאַנד שרײַבט ד"ר. י. טהאָן אין „נ. דז.":

היטלערס פּאָליטיק האָט נישט געענדערט די ריכטונג און דעם ציל פון דער אַלגעמײנער דײַטשער אויסערן־פּאָליטיק, זי האָט נאָר געענדערט די מיטלען, די גוטע אויף שלעכטע, די ווירקזאַמע אויף נאַרישע. מיט די סאָוויעטען האָט ער אײַנגעריסען און זײַן העכסטער טרוים איז אַנשטאָט די סאָוויעטען אַוועקצושטעלען איטאַליען, מען דאַרף שטאַרק צווייפלען צי דער דאָזיגער פערבינדעטער וועט דערוועקען אַזאַ מורא ווי די סאָוויעטען. די רעדעס פון מוסאָליני, אַפילו ווען זיי זאָלען זײַן שטאַרקער פאַר די רעדעס פון זײַן פאָרגענגער ציצעראָן, וועלען בײַ קײנעם נישט אַרויסרופען קײן ציטער. די רעדנער־קונסט געהערט שוין הײַנט צו די פאַכען, וועלכע מען קאָן זיך לײַכט אויסלערנען און מענשען האָבען זיך אויסגעלערנט צו האַלטען שרעקליך שטאַרקע און וועלט־צושטערענדיגע רעדעס, וואָס שרעקען נישט אָפּ אַפילו קינדער אין די וויגען, הײַנט איז פערהאַן אַ מורא בלויז פאַר רעאַלער קראַפט און דאָס בעדײַט די צאָהל מענשען און די קראַפט פון דער בעוואָפענונג. דאָס האָט נישט דערוויל בײַשטען מוסאָליני, נישט היטלער, יעדענפאַלס האָט היטלער נישט אַרײַנגעפיהרט אין דער אויסלענדישער פּאָליטיק קײן שום נײַעם געדאַנק בלויז אַ נײַעם געפיל. פערלאָזענדיג די סאָוויעטען, אַנהויבענדיג מיט זיי אַ שאַרפען קריג, האָט ער בעדײַטענד אָפּגעשוואַכט די אינטערנאַציאָנאַלע לאַגע פון זײַן לאַנד, וואָס וועט נאָך אַמאָל מוזען טײַער בעצאָהלען פאַר דער פּאָליטישער „געניאַליטעט" פון פיהרער.

אָבער נישט אין דעם ליגט די געפאַהר פון היטלעריזם, נאָר אין דעם אינערליכען רעזשים, וואָס פיהרט נישט הײַנט איז מאָרגען צו מוראַדיגער בלוט־פערגיסונג, אָבער די וועלט האָט אַ טעות, מײנענדיג אַז „די היטער פון זיכערקײט" פּאַפּען און הוגענבערג וועלען איהם קאָנען אָפּהאַלטען פון וואַהנזיניגע שריט. די עוואָלוציע גײט צו אַ פולשטענדיג ענטבלויזטען היטלעריזם. די וואַהלען האָבען בעוויזען אַז דער היטלעריזם איז אין דײַטשלאַנד די אײנציג רעאַלע עלעמענטאַרע קראַפט, וואָס איז עס פאַר אַ טרײסט, וואָס היטלער האָט נישט קײן מעהרהײט אין רײַכסטאַג? צי דאַרף ער האָבען דעם גאַנצען רײַכסטאַג? צי וויל ער דען רעגירען מיט דער הילף פון רײַכסטאַג? אפשר וועט ער זיך וועלען שאַפען עפּעס אַ שײַן פון לעגאַליטעט און וועט זיך לאָזען געבען פולמאַכטען, אָבער רעגירען וועט ער בלויז מיט געוואַלד און נאָר מיט געוואַלד, דערויף דאַרף ער נישט האָבען די עטליכע פּראָצענט שטימען פון הוגענבערג'ן, וואָס פעהלען איהם צו דער מעהרהײט.

אויב מען קאָן בכלל בײַ אַזאַ ווילדען און מאָד נעם פענאָמען ווי היטלער און דער היטלעריזם עפּעס פאָראויסזעהען און פאָראויסזאָגען, איז עס בלויז דאָס אַז איצט איז די רײהע אויף הינדענבורג'ן און הוגענבערג'ן, וועלכע היטלער וועט אָהן רחמנות צוטרעטען אויב זיי וועלען זיך איהם אַקעגענשטעלען. די וואַהלען האָבען היטלער'ן פאַקטיש געגעבען די גאַנצע מאַכט אין די הענד אַרײַן, נישט וויכטיג די פּאָר פּראָצענט וואָס פעהלען איהם, און אויב ער איז ווירקליך דער שטאַרקער מענש, פאַר וועלכען עס האַלט איהם דער פערבלענדעטער המון, וועט ער רעגירען אויף אַ שרעקליכען אופן אויף אינער'ן און דאַן וועט ער דעם וואַהנזין אַריבערוואַרפען אויף דרויסען, דאָס איז דאָך זיכער, אַז היטלער און זײַנע נאָהענטסטע לײַט האָבען נישט קײן שום אינערליכען טאָרמאַז, נישט קײן עטישען און נישט פון כער שטאַנד. אויב זיי זענען אַ קראַפט איז עס אַ פולשטענדיג בלינדע, וואָס ווערט נישט געלענקט נישט דורכן שכל און נישט דורך מאָראַל.

און די דאָזיגע נישט געפּענטעטע קראַפט לאָזט זיך איצט אַראָפּ מיט דער גאַנצער משא אויף דער וועלט, אַזאַ קראַפט האָט מען אַמאָל גערופען „די בײַסט פון גאַס". דאַכט זיך אַז אַזאַ קראַפט האָט זיך ווידער בעוויזען און וועט זיך אַראָפּלאָזען אין פייער־פלאַמען און בלוט.

איין האָפנונג איז פערהאַן: דאָס איז די סאָלידאַרישקײט פון דער ציוויליזאַציע געגען באַרבאַריזם, דערווײל האָט מען דעם אײַנדרוק ווי די גאַנצע וועלט האַלט זיך פערשלאָסען אויף אַלע רײגלען געגען די באַרבאַרען, קײנמאָל איז נאָך דײַטשלאַנד נישט געווען אַזוי איזאָלירט ווי איצט. ווײ איז אָבער צו די וועלכע פערשטאַרקען און ערמוטיגען היטלער'ן, זיי ווערען די מיטשולדיגע אין דעם פערברעכען, וואָס ווערט צוגעגרייט פאַר דעם רעזשים פון פערשיכור'טען און נישט געבערעמזטען היטלער'ן.

DOKTOR

H. WOŁKOWYSKI

צעגעלניאַנאַ 4, טעל. 216-90

ספּעציאַל־אַרצט פאַר הויט־ און ווענערישע קראַנקהײטען, מענער־שוואַכע. אַלע אַרט, אַנאַליזען, עלעקטראָטעראַפּיע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ־שטראַהלען.

נעמט אָן פון 8–2 און פון 5–9 אָוונד.

בעזונדער וואַרטע־צימער פאַר פרויען.

„יודען ראוס! ראוס מיט דען פערפלוכטען יודען!"
דער פּסיכאָז פון יודען־שנאה, וואָס ברויזט איבער דײַטשלאַנד

בעת די וואַהלען צום רײַכסטאַג האָט היטלער בעקומען 17 מיליאָן שטימען, צי דאַרף מען דערפון דרינגען אַז 17 מיליאָן דײַטשען זענען אַרומגעכאַפּט פון ווילדען אַנטיסעמיטיזם און ווילען האַס צו יודען? דער בערלינער קאָרעספּאָנדענט פון „קוריער ווילענסקי" האַלט, אַז אַזאַ מײנונג וואָלט געווען נישט ריכטיג. די אָנהענגער פון היטלער'ן שטעלען מיט זיך בכלל פאָר אַ זעהר בונטען המון מיט די פערשידענסטע איבערצײַגונגען. איין היטלעריסטיש בלאַט, אַ שטײַגער פּאָדערט מיט שוים אויף די ליפּען, מען זאָל שוין צונעהמען די ערד בײַ די רײַכע פּויערים, און זיי צוטײלען צווישען די אָרימע פּויערים, דאַגעגען אַן אַנדער בלאַט אויך אַ היטלעריסטיש, וואַרפט דונערן און בליצען אויף די, וועלכע האָבען דעם באָלשעוויסטישען אײַנפאַל צו ענטאײגענען די ערד בײַ די פּויערים.

דאָס זעלבע איז אויך מיט'ן אַנטיסעמיטיזם, די פּאַרטײ איז ווילד אַנטיסעמיטיש, אָבער צווישען די היטלעריסטען זענען פערהאַן פיל מענשען, וועלכע זענען אַבסאָלוט נישט היטלעריסטיש געשטימט. דער קאָרעספּאָנדענט דערצײלט וועגען אַ פרוי, אַ הײסער אָנהענגערין פון היטלער'ן, וועלכע האָט זיך שטאַרק בעלײדיגט ווען מען האָט אויף איהר געזאָגט, אַז זי איז אַן אַנטיסעמיטקע. ער דערצײלט וועגען היטלעראווצעס וועלכע האָבען יודען אַלס בעסטע פרײַנד וועגען אַ יודישען סוחר פון גאַליציען, וועלכער שטעלט צו האָקענקרײַצען פאַר די היטלעריסטישע שטורם־אָפּטײלונגען.

אָבער דאָס זענען בעזונדערע פאַלען, די אַלגעמײנע ליניע, די אַלגעמײנע בעציהונג איז אַ זאַך אַלאָגיש אַנטיסעמיטישע. אויף דער גאַס שטעהט אַ העבדלער און שרײַט: „יודען ראוס! ראוס מיט דען פערפלוכטען יודען!" — דאָס פערקויפט ער אַן אַנטיסעמיטישע בראָשור, לעבען איהם שטעהט אַ פּאָליציאַנט און רופט זיך באַטײליך נישט אָפּ אויף דער דאָזיגער אויפפאָדערונג צו פּאָגראָם.

מען דאַרף מודה זײַן, שרײַבט דאָס בלאַט, אַז קײן סך בעלנים צו קויפען די בראָשור איז נישט געווען. און די בראָשור פון ד"ר לע"ס אונטערן קלינגענדיגען טיטול „יודען ראוס" קאָסט סך הכל 10 פּעניג. איבער דעם אינהאַלט פון דער בראָשור לוינט זיך נישט אָפּצושטעלען, אַזעלכע בראָשורען ווערען געשריבען לויט דעם זעלבען שאַבלאָן סײַ אין לובלין, סײַ אין בערלין. אין דער בראָשור דערצעהלט דער מחבר וועגען אַ רײַ ריטועלע מאָרדען, וועלכע יודען האָבען כלומרשט בעגאַנגען, עס איז שוין גענוג טרויעריג, וואָס אַן אָנגעזעהענער טוער פון די נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטען שרײַבט אַזעלכע בראָשורען און די בראָשורען ווערען אָפען פערקויפט אויף די גאַסען, נאָך מעהר, ווען דער אָרגאַן פון פערבאַנד פון די דײַטשע יודען איז אַרויסגעטרעטען געגען דער בראָשור איז די צײַטונג קאָנפיסקירט געוואָרען.

אויב די היטלעריסטישע שטורם־אָפּטײלונגען קאָנען אַרעסטירען און בעזײַטיגען ריכטער און פּראָקוראָרען, עפּענען די טירען פון טורמעס פערברענען ביבליאָטעקען — טאָ פאַרוואָס זאָלען די זיך נישט אַביסעל פריילעך מאַכען איבער די יודען? און איז דען אַ וואונדער, וואָס אין אַזאַ אַטמאָספערע נעהמט די יודען אַרום אַ פּאַנישע שרעק און די אַנטלויפען, וואו די אויגען טראָגען?

דער קאָרעספּאָנדענט דערצײלט וועגען אַ יוד, אַ גרויסען פאַבריקאַנט, אַ פאָטער פון עטליכע קינדער, וועלכער האָט נישט פערלאָזען די שטוב, פון זינט היטלער איז געקומען צו דער מאַכט. און דאָס איז נישט קײן אײנצעלנער פאַקט.

„שטרײַק און לאָקאַוט זאָלען ערקלערט ווערען פאַר פערברעכען"
דאָס איז דער ציל פון דער נײַער אַרבײטער־אָרגאַניזאַציע, וועלכע די רעוויזיאָניסטען ווילען שאַפען אין ארץ־ישראל
אַ געשפּרעך מיט וולאַדימיר זשאַבאָטינסקי

וול. זשאַבאָטינסקי מאַכט איצט אַ טורנע איבער די באַלטישע לענדער, וואו ער טרעט אַרויס מיט פאָרלעזונגען. אין ריגע האָט זשאַבאָטינסקי געגעבען אַן אינטערוויו וועגען די אויפגאַבען פון דער רעוויזיאָניסטישער בעוועגונג.

נאָך דעם פאָראַיאָהריגען צוזאַמענפאָהר, האָט ער געזאָגט, איז די רעוויזיאָניסטישע בעוועגונג ענטגילטיג פערוואַנדעלט געוואָרען אין אַן אומאָפּהענגיגער אָרגאַניזאַציע פון הערצליאַנישען ד. ה. פון מלוכה'שען ציוניזם. די אײנציגע וויכטיגע מיסיע פון רעוויזיאָניזם איז דער זעלבסטשטענדיגער קאַמף פאַר דער יודישער מלוכה אויף אַלע וועגען פון דער ציוניסטישער טעטיגקײט, אויפ'ן פּאָליטישען, ווירטשאַפטליכען און ערציהערישען.

אונזער ערשטע אויפגאַבע איז צו אָרגאַניזירען די פּעטיציע־בעוועגונג. אַ פּעטיציע איז נאַטירליך נישט קײן בויגען פּאַפּיר מיט אונטערשריפטען. לויט דעם בײַשפּיל פון ענגלישען טשאַרטיזם מיט 100 יאָהר צוריק שטעלט זי מיט זיך פאָר אַ דויערהאַפטע מאַסען־בעוועגונג, וואָס איהר ציל איז צו בעווײַזען די רעגירונגען און דער געזעלשאַפט, אַז די אימיגראַציע קײן פּאַלעסטינע איז איצט פאַר הונדערטער טויזענטער יודען אַ קאָנקרעטע נויטווענדיגקײט און גלײַכצײַטיג אַ גרויסער שריט פאָראויס צו פערלײַכטערען דעם אינערליכען עקאָנאָמישען דרוק אין פיל לענדער, וואו עס וואוינען יודען. גלײַכצײַטיג דאַרף בעגײַט ווערען מיט אַ דרײַפאַכיגער קראַפט דער קאַמף געגען די פּרובען אײַנצופיהרען אין פּאַלעסטינע אַ פּאַרלאַמענט נאָך איידער די הויפּט־מאַסע פון די וועהלער איז אַרײַנגעלאָזט אין אַ לאַנד.

ווײַטער וועלען מיר דאָס נאָהענטסטע יאָהר ווידמענען צו שאַפען אין פּאַלעסטינע אַ נײַע אַרבײַטער־אָרגאַניזאַציע. איהר פּרינציפּ איז די נישט דערלאָזבאַרקײט אין דער צײַט פון דער קאָלאָניזאַציע, עס זאָל פאָרקומען אַ קלאַסען־קאַמף. די אָרגאַניזאַציע וועט שטרעבען דערצו עס זאָל געשאַפען ווערען אַ פערפליכטענדער נאַציאָנאַלער אַרביטראַזש אויף צו ענטשײדען אַלע סאָציאַלע ווידערשפּרוכען אין יודישען ווירטשאַפטליכען לעבען פון פּאַלעסטינע. דער ציל איז, אַז פון מאָמענט אָן ווי עס וועט געשאַפען ווערען דער דאָזיגער אַרביטראַזש זאָלען שטרײַק און לאָקאַוט בעטראַכט ווערען אַלס פערברעכען געגען ציוניזם. און נאָך אַ גרעסער פערברעכען וועט זײַן דער בויקאָט פון יודישער אַרבײַט, מיט וועלכען עס פערנעהמען זיך אונזערע קאָלאָניסטען און בויקאָט פון יודישער פּראָדוקציע, וועלכען עס האָט זיך נישט לאַנג צוריק צוליב פּאַרטײַאישע טעמים ערלויבט די קלאַסען־אָרגאַניזאַציע „הסתדרות".

צווישען אונזערע ערציהערישע אויפגאַבען האַלט איך פאַר דער וויכטיגסטער די בעפעסטיגונג פון דעם יוגענד־פערבאַנד „ברית טרומפּעלדאָר".

וועגען דער בעציהונג צו די וואַהלען צום נאָהענטסטען ציוניסטישען קאָנגרעס האָט זשאַבאָטינסקי געזאָגט:

איך דענק נישט, אַז די ווירקונג אויף אַנדערע ציוניסטישע אָרגאַניזאַציעס זאָל זײַן אײנע פון די וויכטיגסטע אויפגאַבען פון רעוויזיאָניזם. אָבער נעגען דעם אָנטײל פון מײַנע חברים אין אַזאַ ווירקונג קאָן מען פּרינציפּיעל גאָרנישט האָבען, אויב דער פאָרשטעהענדיגער פּאַרטײ־ראַט אין קאַטאָוויץ וועט פעסטשטעלען נעגוי, אַז אַזאַ אָנטײל בעדרויט נישט די פערלעצונג פון דער רעוויזיאָניסטישער דיסציפּלין.

וועגען דער בעציהונג צו דער איצטיגער ציוניסטישער עקזעקוטיווע האָט זשאַבאָטינסקי ערקלערט:

זי בעפינדט זיך נישט זעהר שטאַרק אין מײַן געזיכטספעלד, איך דענק נישט, אַז די עקזעקוטיווע זאָל שפּילען עפּעס אַ בעדײַטענדע ראָלע אין איצטיגען פּעריאָד פון ציוניזם. יעדענפאַלס איז נישט כאָטש דאָס, וואָס זי האַלט זיך אָפּ פון ווידערהאַלען די ערקלערונגען, וועלכע זענען שעדליך פאַרן ציוניזם, ווי דאָס פלעגט טאָן שריט אויף שריט די פריהערדיגע עקזעקוטיווע. אַ הויך דעם האָבען די הערען ניומען און פאַרבשטײן זיך דערשלאָגען פערזענליך צו אַ בעדײַטענדיגען ערפאָלג אין טראַנסיאָרדאַניען. אָבער די אונטערהאַנדלונגען האָבען זיי געפיהרט פערזענליך אָהן דעם אָנטײל פון דער עקזעקוטיווע.

ווי האָט עס אויסגעזעהן מיט יודיש
אויפ'ן דאָקטוירים־צוזאַמענפאָהר פון „טאָז"?

צום דאָקטוירים־צוזאַמענפאָהר פון „טאָז", וואָס איז יענע וואָך פאָרגעקומען אין וואַרשא מאַכט עטליכע אינטערעסאַנטע בעמערקונגען דער ווילנער יודישער דאָקטאָר א. ווירשובסקי:

למען האמת מוז איך פערצײכענען אײניגע בעדײַטענדע חסרונות פון צוזאַמענפאָהר אין קודם־כל די שפּראַכען־פראַגע. מיר איז אויסגעקומען מעהרערע מאָל אָנטײל צונעמען אין דאָקטוירים־צוזאַמענפאָהרען: רוסישע, דײַטשע, פּוילישע און יודישע. ווען מיט 11 יאָהר צוריק בין איך געווען אויף אַ צוזאַמענפאָהר פון די דײַטשע נערוון־דאָקטוירים, האָב איך געפרעגט דעם פּאָרזיצער, צי קען איך אַלס פּוילישער בירגער בײַזײַן אויף אַזאַ צוזאַמענפאָהר, און ער האָט מיר געענטפערט: „אונז נעהט לגמרי נישט אָן די מלוכה־אָנגעהעריגקײט פון די מיטגלידער, עס קומט פאָר אַ צוזאַמענפאָהר פון דײַטש־רעדענדע דאָקטוירים:

דער דאָזיגער סימן איז געווען אינגאַנצען עלימינירט אויף דעם וואַרשעווער יודישען דאָקטוירים־צוזאַמענפאָהר. די יודישע שפּראַך איז געווען פעריתומט. מען האָט זיך געפיהלט אומבאַקוועם מיט דעם לשון, און זאָגאַר אַ ווילנער פּאַטענטירטער יודישיסט, וואָס האָט בעדאַרפט בײַ דער פײַערליכער ערעפנונג דעם צוזאַמענפאָהר בעגריסען, האָט זיך צוריקגעהאַלטען, ווײַל דאָס איז כלומרשט געווען נישט בעקוועם אין דער בעגנוואַרט פון פאָרשטעהער פון דער רעגירונג און שטאָט־פערוואַלטונג, הגם דער פּרעזעס פון דער וואַרשעווער קהלה האָט יאָ געפּונען פאַר מעגליך אין דער דאָזיגער סביבה צו בעגריסען אין העברעאיש. בכן פון 10 אינדערפּריה ביז 6 אינאָוונט איז נישט געווען קײן שפּור פון יודיש אויפ'ן יודישען צוזאַמענפאָהר.

ווען אַרום 6 אַ זײגער אינאָוונט האָב איך געוואָלט אַרויסטרעטען מיט מײַן פאָרטראַג „די יודישע דעמאָגראַפיע", האָב איך געהאַט אַ בוסעל פּחד פאַר אַן אינצידענט צוליב דער שפּראַכען־פראַגע. אָבער וואָס ווײַטער האָב איך בעמערקט, אַז אויך האָב דאָס אוידיטאָריום אויף מײַן צד, איבערהויפּט נאָך יעדער תלמודישער ציטאַטע, הגם אויסער אײנעם ווי איך בין איבערצײַגט, האָט זיי קײנער נישט פערשטאַנען. איך מײן דעם אײנעם, וואָס האָט גענומען אַ וואָרט אין דער דיסקוסיע. דעם עולם האָט, ווי מיר שײַנט, אימפּאָנירט די אויסטערלישקײט פון אַזאַ פאָרטראַג, דהיינו: אויף אַ צוזאַמענפאָהר פון קרוב 300 אײראָפּעאיש־געשולטע דאָקטוירים טרעט אײנער אַרויס מיט אַ מבול מאמרים פון תלמוד און אָריגינעלע ציטאַטען פון ביבעל. און נאָר די דאָזיגע אויסטערלישקײט, ווי איך מײן, האָב איך געהאַט צו פערדאַנקען די רוישענדע אַפּלאָדיסמענטען.

גלײַך נאָך מיר זענען אַרויסגעטראָטען אויך אין יודיש מיט פאָרטראָגען די חשובע ווילנער קאָלעגען ד"ר שאַבאַד און ד"ר סעדליס און ס'איז כדאי צו פערצײכענען, אַז די ווילנער זענען געווען די אײנציגע אין דעם פּרט, בכן אַז אויך דאָס מאָל האָט שטאַלצירט די אַלטע יודישע ווילנא, אַלס ווינעלע פון נאַציאָנאַלער קולטור, אַלס צענטער, וואָס איז דורכגעזאַפּט מיט דער רוהמפולער נאַציאָנאַל־רעליגיעזער געשיכטליכער ענטוויקלונג, און וואָס איז דורכגעדרונגען מיטן פּאַטריאַרכאַלען גלאַנץ פון כמה יודישע דורות.

כדי נאָך צו דערגענצען דאָס בילד פון איבערגעלעבטען און פײַן־פערביטערונג פאַר דער בע'עולה'טער יודישער שפּראַך, איז כדאי נאָך איבערצוגעבען פאָלגענדען עפּיזאָד.

דעם צווײטען טאָג אַרום 7 אַ זײגער אין אָוונד האָט גענומען דאָס וואָרט אַ דאָקטאָר, וואָס האָט געזאָלט רעפערירען די בעשלוסען פון אַ סעקציע, וועלכע ער האָט רעפּרעזענטירט, רעדענדיג אײניגע מינוט אין פּויליש, האָט ער מיט אַ פערלעגענהײט בעמערקט:

— „איר זעהט דאָך, חברים, אַז איך הינק לא עליכם אין דער פּוילישער שפּראַך, זאָל מיר זײַן ערלויבט צו רעדען אין יודיש"... אָבער אויך זײַן יודיש איז געווען אָנגעפּיקעוועט מיט רוסישע ווערטער.

ניי־ער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

ניי־ער פאלקסבלאט

דאנערשטאג 16 יח אדר תרצ"ג

מערץ

זון־אויפגאנג 5.58
זון־אונטערגאנג 5.35

היינט אונטערהאנדלונגען איז ווארשא וועגען לאדזער טעקסטיל־ארבייטער־שטרייק

נעכטיגע דעלעגאטען־פערזאמלונג בעשלאסען נישט אנצונעמען קיין ארביטראזש און נישט אפצושטעלען פון די פאדערונגען

(2) בעכטען זענען אין די פראפעסיאנעלע טעקסטיל־ארבייטער פעראיינען פארגעקומען בעראטונגען וועגען די היינטיגע אונטערהאנדלונגען אין ווארשא.

גרויס אויפמערקזאמקייט האט ארויסגערופען דער פאקט, וואס דער ארבייטס־אינספעקטאר האט אויף דער איינלאדונג צו דער היינטיגער קאנפערענץ בעצייכענט אז די דעלעגאטען זאלען זיין פערזעהען מיט פולמאכטען, זיי זאלען קאנען ליקווידירען דעם שטרייק אויף דער קאנפערענץ אין ווארשא.

מען זעהט דערין א בעווייז, אז דאס מיניסטעריום וועט אין ווארשא ארויסטרעטען מיט פארשלאגען, וואס זאלען קאנען פיהרען צו א פערשטענדיגונג.

צו דער היינטיגער קאנפערענץ פאהרען קיין ווארשא דעלעגאטען פון פינף פראפ. טעקסטיל־ארבייטער־פעראיינען.

בעכטען האבען די ארבייטער פערשטארקט די השגחה ארום די פאבריקען עס זאלען זיך נישט ווייזען קיין שטרייק־ברעכער.

פאר'ן הויז אויף גדאנסקא 92 האבען ארבייטער שווער פערוואונדעט איינעם א שטרייק־ברעכער.

אויף דער בעכטיגער דעלעגאטען־פערזאמלונג אין זקינא „אשוואטאווי" איז געפיהרט געוואָרען א גרויסע דיסקוסיע איבער דער ווייטערדיגער שטרייק־טאקטיק.

די רעדנער האבען זיך ארויסגעזאגט פאר דער נויטווענדיגקייט צו פערשארפען דעם שטרייק דורך אריינציהען אין דער אקציע די ארבייטער פון דער עלעקטראווניע, גאזאווניע, טראמוואיען א.ד.גל.

צום סוף איז בעשלאסען געוואָרען ווייטער צו פיהרען דעם שטרייק לויט דער ביז־איצטיגער טאקטיק און די דעלעגאטען ביי די אונטערהאנדלונגען זאלען נישט אפטרעטען פון די ביז־איצטיגע פאדערונגען און נישט איינגעהן אויף קיין ארביטראזש.

* * *

10 פריה איז אין פעראיין פון די סעזאן־ארבייטער, פאלעשנע 26 פארגעקומען א גרויסע פערזאמלונג פון די שטרייקענדע ארבייטער. צו דער פערזאמלונג איז געקומען 3 מאל אזוי פיל, ווי עס האבען געקענט אריין אין זאל, ווען דער זאל איז געוואָרען איבערפולט, האט פאליציי אפגעשלאסען דעם איינגאנג.

פאר די פערזאמעלטע האבען אפגעגעבען בעריכטען פון די אונטערהאנדלונגען פארשטעהער פון שטרייק־קאמיטעט און רער. צערבע פון דער צענטראל־פערוואלטונג.

די אנגענומענע רעזאלוציע זאגט זיך ארויס געגען ארביטראזש, ווארפט אפ די פראפאזיציע פון די אינדוסטריעלער און רופט די ארבייטער צו שטרייקען ביז א נצחון.

4 באכמיטאג איז א פערזאמלונג פון די שטרייקענדע פארגעקומען אין קולטור־ליגע, בושעווער 23, אויך דא האבען פארשטעהער פון שטרייק־קאמיטעט בעריכטעט וועגען אונטערהאנדלונגען ביים ארבייטס־אינספעקטאר, מיט א רעדע אויף יודיש און פויליש איז אויך ארויסגעטרעטען דער מיטגליד פון צענטראל־פערוואלטונג, ראטמ. מילמאן.

עס איז אנגענומען געוואָרען די איגענע רעזאלוציע, וואס אויף דער פאר־מיטאגדיגער פערזאמלונג.

מאגיסטראט בעשטימט 30,000 זל.

פאר די קינדער פון די שטרייקענדע טעקסטיל־ארבייטער

אויף דער לעצטער זיצונג פון מאגיסטראט האט לאוניק מארגאליס פארגעלעגט, אז דער מאגיסטראט זאל קומען צו הילף די קינדער פון די שטרייקענדע טעקסטיל־ארבייטער. דער מאגיסטראט האט בעשטימט צו דעם צוועק 30,000 זל.

געשענקט די שטראפען פאר נישט אויסקויפען פאטענטען ביז'ן 31־טען יאנואר

א דאנק די בעמיהונגען פון דער לאדזער האנדעלס־קאמער

א דאנק די בעמיהונגען פון דער לאדזער האנדעלס־קאמער האט דאס פינאנץ־מיניסטעריום צוגעשיקט אן אקולאריק, לויט וועלכע די פינאנץ־אמטען ווערען אויפגעפאדערט צו שענקען די שטראפען פאר אויסקויפען פאטענטען נאכ'ן 1־טען יאנואר ד.י. אויב די פאטענטען אויפ'ן יאהר 1933 זענען אויסגעקויפט פון 16־טען ביז'ן 31־טען יאנואר 1933. פון דער הנחה וועלען געניסען נאר די סוחרים וואס האבען די פאטענטען נישט אויסגעקויפט צוליב מאנגעל אין מזומן.

פון האנדעלס־געריכט

ווי מיר האבען שוין בשעתו מיטגעטיילט האט דאס האנדעלס־געריכט נישט בעשטעטיגט דעם רעגולאציע־אפמאך צווישען דער פירמע יעקב פריימאן (זאוואדזקא 1) מיט די קרעדיטארען. אויף דאס אפעלאציע־געריכט האט דעם אפמאך נישט בעשטעטיגט, אויף וואס די פירמע האט געגעבען א קאסאציע וועלכע איז פון העכסטען געריכט אין ווארשע אפגעוואָרפען געוואָרען. די אקטען זענען איבערגעשיקט געוואָרען צום פראקוראר, וועלכער האט אויפ'ן גרונד פון דער דעציזיע פון העכסטען געריכט די בעשולדיגונג געגען פריימאנען ליקווידירט.

די פראגע וועגען שליסען א ליקווידאציע־אפמאך איז אפגעלייגט געוואָרען.

* * *

דאס געריכט האט אפגעזאגט די ביטע פון משה גאטעסדינער (11 ליסטאפאד 30) צו געבען א גליית.

* * *

אלס סינדיק־פערטרעטער פון דעם געפאלענעם קאנפעקציע־סוחר קויפמאן קאופמאן (פעטריק. 58) איז בעשטימט געוואָרען דער האנדעלס־ריכטער מאניץ.

* * *

אלס סינדיק פון אדאם קענדזשענסקי, שלאסער־ווארשטאט (נאווא 12) איז נאמינירט געוואָרען אדוו. טיקאטשינסקי.

* * *

אויפ'ן ארט פון דעם ביז־איצטיגען געריכטס־קאמיסאר פון ישראל שאפיאן (נאווומיעיסקא 10) — עמיל הערשבערג, איז באמינירט געוואָרען דער האנדעלס־ריכטער מארקוס האלפערן.

א פראפאגאנדע לטובת „י.וו.א."

קאנפערענץ פון געזעלשאפטליכע אינסטיטוציעס

שבת אוונט איז אין לאקאל פון „טאז" פארגעקומען א קאנפערענץ פון א רייה געזו. אינסטיטוציעס און פעריינען, וועלכע איז געדופען געוואָרען דורך די היגע געזו. פריינד פון „יוואָ" כדי אדורכצופיהרען א פלאנמעסיגע פראפאגאנדע און ווערבירונגס אקציע לטובת דעם יודישען וויסענשאפטליכען אינסטיטוט.

די קאנפערענץ האט געעפענט רעד. לאזאר פוקס, וועלכער גיט איבער וועגען די גרויסע דערגרייכונגען פון „יוואָ" און וועגען די שווערע בעדינגונגען אין וועלכע דעם אינסטיטוט קומט אויס צו ארבייטען.

באכדעם האט זיך ענטוויקעלט א לעבהאפטע דיסקוסיע. צווישען אנדערע זענען בעזיהרט געוואָרען א רייה פרינציפעלע פראגען, ווי: אויף וועמען שטיצט זיך „יוואָ", וועגען דעם אויסלייג פון העברעאיזמען, א.א. פון דער דיסקוסיע איז צו זעהען, אז אלע פארשטעהער זענען גרייט צו שטיצען דעם „יוואָ".

אין דער דיסקוסיע האבען זיך בעטייליגט די ה"ה רעזניק, באנאש, שניבערג, ד"ר הערשפינקעל, רעד. פוקס, אפאטשינסקי, זעלקאָוויטש, יאקובאָוויטש, ווייגריב. פרידריך און צום סוף זענען אנגענומען געוואָרען פאלגענדע רעזאלוציעס:

די קאנפערענץ פון די יודישע געז. אינסטיטוציעס דעם 11 מערץ בעשליסט : 1) אויפפאדערען אלע געזעלשאפטליכע קולטורעלע, וויסענשאפטליכע, פראפעסיאנעלע א.א. פעראיינען און אינסטיטוציעס אריינצוטרעטען אין דער לאדזער געז. פריינד פון „יוואָ" אלס מיטגלידער. 2) אלע אינסטיטוציעס פערפליכטען זיך איבערצוגעבען דער לאדז. געז. פריינד פון „יוואָ" אלע בעריכטען, דרוק־זאכען, וויכטיגע פראטאקאלען א.א. פאר „יוואָ" אין ווילנע. 3) די געזעלשאפטען ווערען אויפגעפאדערט צו דער־מעגליכען אז אויף די ווענטועלע קאנפערענצען און פערזאמלונגען אין די געזעלשאפטען זאלען צוגעלאזען ווערען פערטרעטער פון דער לאדז. געז. פריינד פון „יוואָ" כדי אדורכצופיהרען א אגיטאציע און פראפאגאנדע פאר „יוואָ". 4) די געזעלשאפטען ווערען דערמיט אויפגעפאדערט צו אבאנירען און קויפען די אויסגאבען פון „יוואָ" פון ווילנע, כדי כאטש אין א געוויסער מאס מאטעריעל צו שטיצען דעם „יוואָ".

5) די קאנפערענץ רופט די גאנצע יודישע בעפעלקערונג פון לאדז און אומגעגענד מודיע צו זיין די לאדז. געז. פריינד פון „יוואָ" ווענען אלע זעלטענהייטען, אלטערטימליכקייטען אויף אלע געביטען פון דער יודישער קולטור, כדי זיי צו דערוועריבען פאר „יוואָ". 6) דורכפיהרען א ברייטע ווערבירונגס אקציע פאר דער לאדזער געז. פריינד פון „יוואָ". 7) די קאנפערענץ בעשליסט צו רופען א צווייטע קאנפערענץ וועגען „יוואָ"־טעטיגקייט וואס זאל פארקומען ארום פסח־צייט.

ס'איז צו האפען אז אלע געז. אינסטיטוציעס און פעראיינען, וועמען די יודישע קולטור איז נאהענט וועלען נאכקומען די דאזיגע פאסטולאטען פון דער קאנפערענץ.

וועגען אלע ענינים, וואס האבען א שייכות מיט די בעריהרטע פראגען קאן מען זיך ווענדען: „ניי־ער פאלקסבלאט" טעל. 22471 רעד. לאזאר פוקס, טעל. 18־173, א. פרידריך טעל. 23־111. ד"ר מ. שוואלבע טעל. 76־137, געז. פאר לאנדקענטשאפט 12153, זעלקאָוויטש — גדאנסקא 10 און מ. אלטמאן — סקווערא 5.

מחותנתטע לעגט אריין ס'גאנצע דאבריע מזל אין חתנס הויזן...

פיקאנטער פראצעס פארן לאדזער געריכט

(2) פאר'ן קרייז־געריכט איז בעכטען געשטאנען דער 30 יעהריגער יעקב ראגאווי פון קאלי, וועלכער איז אנגעקלאגט געוואָרען אין א גרויסער נדן־טראנזאקציע.

פון בעשולדיגונגס־אקט איז צו זעהען אז אין יולי 1929 האט מינדעל ווייצמאן (איצע הארלינג) זיך בעקענט אין קאלי מיט א געוויסען פישעל ראגאווי, וועלכער האט זיך פארגעשטעלט אלס בחור און ווי ס'האט זיך שפעטער ארויסגעשטעלט האט ער סך־הכל געהאט א ווייב אין ענגלאנד, ס'האט נישט לאנג געדויערט און פישעל האט געפאנגען מינדעלס הארץ, און בעשלאסען צו שרייבען תנאים. אגב, האט די מחותנתטע צוגעזאגט 8 טויזענד זל. נדן, אבער געבען וועט זי ערשט דעם נדן נאכ'ן הרי את. נאר אזוי ווי פישעל האט געהאט צו ערלעדיגען א געוויסען ענין אין ענגלאנד, האט ער, מעשה סוחר פארגעלעגט דער מחותנתטע פאר'ן געלד צו קויפען הויזען, וועלכע ער וועט אין ענגלאנד פערקויפען. דאס געשעפט איז געפעלען געוואָרען, און די מחותנתטע האט טאקע דעם גאנצען נדן אריינגעלעגט אין די הויזען.

הערענבערג וועגען דעם „הויזען־עקספארט" האט דער צווייטער איידעם אייזיק ווארשאווסקי צוגעטראגען באך צעהן טויזענד זל. און פאר דעם געלד פאבריצירט הויזען מיט נאגעווינצען און דאס גאנצע פעקעל אוועקגעשיקט קיין ענגלאנד.

דערווייל איז פון ענגלאנד געקומען פישעלס א ברודער יעקב ראגאווי, וועלכער האט געפיהרט א ברייטע פראפאגאנדע פאר דעם הויזען־עקספארט קיין ענגלאנד, און די ווייצמאנס האבען טאקע דעם ברודער יעקב בעפולמעכטיגט אפצונעהמען דעם טראנספארט אין ענגלאנד.

באלד נאך דעם ווי יעקב ראגאווי איז ארויסגעפאהרען קיין ענגלאנד, איז אויך ווייצמאנס איידעם ווארשאווסקי אויך אוועקגעפאהרען, ער איז אבער קיין ענגלאנד נישט אריינגעלאזט געוואָרען. דא האט ער זיך דערוואוסט אז דערזעלבער ראגאווי ווערט געזוכט פון דער ענגלישער פאליציי.

אזוי ארום האט פישעל ראגאווי מיט דער הילף פון זיין ברודער יעקב ארויסבעקומען פון די ווייצמאנס א גרויסע סומע געלד. פישעל איז פערשטעהט זיך בעלם געוואָרען, אזוי אז נעכטען איז פאר'ן געריכט געשטאנען דער ברודער יעקב ראגאווי.

דער פראצעס איז אפגעלעגט געוואָרען מחמת דער אנגעקלאגטער וויל צושטעלען נייע עדות.

די באנוועל־בערזעס אין ניו־יארק און ברעמען ווערען צוריק געעפנט

(אג) אין שייכות מיט די צוריק געעפענטע דאלאר־נאטירונגען צווישען די בענק אויף ניו־יארק איז ווידער געוואָרען אקטועל די פראגע פון צוריק עפענען די באנוועל־בערזעס אין ניו יארק און ניו־ארלעאן.

לויט דער מיינונג פון די פעראינטערעסירטע קרייזען וועט די ניו־יארקער באנוועל־בערזע געעפנט ווערען פרייטאג. מען דארף ערווארטען, אז נאכן עפענען די ניו־יארקער בערזע, וועלען אויך אנהויבען זייער נארמאלע טעטיגקייט די בערזעס אין ניו־ארלעאן און ברעמען.

בכלל רעכענען זיך די היגע באנוועל־אגענטען מיט א בעדייטענדער שטייגערונג פון די באנוועל־קורסען אויף דער ניו־יארקער בערזע, ערשטענס צוליב די פערהעלטנימעסיג הויכע קורסען, וואס ווערען זייט א געוויסער צייט נאטירט אויף דער ליווערפולער בערזע, און אויך צוליב דער פערשטארקטער נאכפראגע, ווייל דורך דער צייט, וואס די בערזע איז געווען געשלאסען, האט קיינער קיין באנוועל נישט געקויפט און די זאפאסען האבען זיך דערווייל אויסגעשעפט.

אין די פעראינטערעסירטע קרייזען איז מען אין דער מיינונג, אז די נאטירונגען ביים עפענען די בערזע וועלען מסתמא זיין מיט 20 פראצענט ווי פארן שליסען די בערזע.

אונטערהאנדלונגען וועגען זאקען־ארבייטער־שטרייק אין אלעקסאנדער

(ג) ביים ארבייטס־אינספעקטאר קאנאווסקי זענען נעכטען פארגעקומען אונטערהאנדלונגען מיט די זאקען־פאבריקאנטען פון אלעקסאנדער וועגען זאקען־ארבייטער־שטרייק.

די אונטערהאנדלונגען האבען נישט געבראכט קיין רעזולטאט. ביידע צדדים זענען איינגעגאנגען אויפ'ן פארשלאג, היינט, דאנערשטאג, ווייטער צו אונטערהאנדלען אין אלעקסאנדער.

ארעסטירט א פערשפרייטער פון פאלשע דייטשע מארקען

(א) אין דער סביבה פון וויעלון זענען פערשפרייט געוואָרען פאלשע דייטשע מארקען אין א זעהר גרויסע צאהל.

נאך א לענגערע אויספארשונג איז געלונגען צו ארעסטירען א געוויסען קאזשימיעזש סאבאק, וועלכער האט זיך פערנומען מיט'ן פערשפרייטען פאלשע דייטשע מארקען.

Dr. Z. RAKOWSKI

ספעציאליסט פאר

אוירען, נאז, האלז און לונגען־קראנקהייטען

11 ליסטאפאד 9 (קאנסטאנטינער)

טעל. 81־127

שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7

נעהמט אויך אן אין לעטשניצע זגערזשער 17

פון 10—11 און 2—3 נאכמ.

ווייסער זאל פון „מאנטייפעל"
43 זאכאדניא 43
אין ניי־רעמאנטירטען טעאטער.
גרעסטער רעווי־שלאגער־פראגראם!

לאדזער יודישער קאמעראל־טעאטער
„אראראט"
קינסט. לייטונג מ. בראדערזאן
נור 3 טעג!
פרייטאג, שבת און זונטאג!
א. נ.
„געטראפען אין פינטעל"...

1־טער טייל:
1) דירה־געלד
שיינע מרים, דזשיגאן, גאלדשטיין.
2) „כ'האב געמיינט כ'שטארב"
מאלווינא ראפעל.
3) „פאציפיסטען"
דזשיגאן. בערגמאן.
4) „דאס אלטע פאר־פאלק"
ליזא שלאסבערג, גאלדשטיין.
5) „דאס לאבזיל"
מאלווינא ראפעל.
6) „נישט־וויטישע"
ליליאנקע בירנבוים.
7) ראו לחופה
פינאל פון ערשטען טייל.
II טייל:
8) עקספרעס־צוג
אנסאמבל.
9) „סאלדאטקע"
שיינע מרים.
10) פסל טריה—דאס רבילע
ליזא שלאסבערג, בירנבוים.
11) „דאס יודישע היטעל"
מאלווינא ראפעל.
12) 12 ביינאכט
שיינע מרים, בירנבוים.
13) כל־בו־באים
14) כ'בין א לאסאטאר
(מאנאלאג) דזשיגאן.
15) פינאל אנסאמבל.
מוזיק־לייטונג:
דוד ביינגעלמאז.

15 סאמע פערל
15 בעסטע שלאגער־נומערן פון „אראראט"

בילעטען שוין צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער.

טיי
כשר לפסח
איז די בעסטע
AROMATYCZNA

אויסמעסטונגען פון אומזאץ־שטייער פארן יאהר 1932 מוז פערקלענערט ווערען אויף 40 פראצענט

פאדערט א סוחרים־דעלעגאציע אין דער פינאנץ־קאמער

(א) אין צוזאמענהאנג דערמיט, וואס די שאצונגס־קאמיסיעס טרעטען שוין צו אויסצומעסטען די אומזאץ־שטייער פארן י. 1932 פיהרט איצט די פינאנץ־קאמער אדורך רעוויזיעס אין די האנדעלס־ביכער. די פינאנץ־קאמערען האבען בדעה, נישט נאר נישט צוצופאסען זיך צו די אויסמעסטונגען אויפ'ן יאהר 1931, נאר ווילען נאך העכערען דעם שטייער.

אין צוזאמענהאנג דערמיט איז א דעלעגאציע פון סוחרים־פעראיין בעכטען אויפגענומען געווארען אין דער פינאנץ־קאמער דורכ'ן נאטשעלניק שידארסקי, וועמען די דעלעגאציע האט איבערגעגעבען אנ'אויספיהרליכען מעמאריאל אין וועלכען ס'ווערט אנגעוויזען אז די אומזאצען האבען זיך אין יאהר 1932 אין פערגלייך צום יאהר 1931 פערקלענערט אויף 30 ביז 40 פראצענט. די פרייזען פון פערשידענע ארטיקלען ווי: מאנופאקטור, פערטיגע מלבושים, וועש, קאנפעקציע, שיך א. אנד. זענען געפאלען אויף העכער 40 פראצענט, די דעלעגאציע בעט דעריבער צו פערקלענערן דעם אומזאץ־שטייער אויפ'ן יאהר 1932 אויף 40 פראצענט.

נאטשעלניק שידארסקי האט פערשפראכען זיך צו פערשטענדיגען וועגען די פאסטולאטען מיט דער העכערער פינאנץ־מאכט.

אפעריסט אין מיליטער־קליידער נארט־אויס געלט ביי לייכטגלויביגע מענשען

היט אייך פאר דעם אפעריסט!

אין דער שטאט האט זיך לעצטענס בעוויזען א פערשוין אין א מיליטערישען אויפפארם (פון ראנג כאראנזשי) וועלכער געהט ארום איבער די שטובען און אפעריר'ט לייכטגלויביגע מענשען.

אויף וואלבארסקא 26 איז ער געקומען צו דער פאמיליע ז. און דערצעהלט, אז ער קומט פון קוטנא, וואו ס'דינט ז'ס זוהן אז שטעהענדיג אויף דער וואַרטע האבען גנבים צוגענומען מיליטערישע חפצים פארוואס ס'דראהט איהם א גרויסע שטראף, דערצו דארף ער האבען 40 זל. ז' האט געגלויבט און געגעבען 20 זל. וועקגעהענדיג האט ער צוגעזאגט צו קומען נאך אמאל, אבער ער איז שוין מעהר נישט געקומען.

דער זעלבער פערשוין איז געקומען אויף זגערזשער 15, צו איינעם וואס האט א זוהן דינען אין טארן און אויך דערצעהלט די זעלבע מעשה, דא האט ער אבער קיין געלד נישט בעקומען, מחמת די עלטערען זענען אליין געפאהרען קיין טארן, וואו זיי האבען זיך איבערצייגט, אז די גאנצע מעשה איז נישט געשטויגען נישט געפלויגען.

אויך ביי א יונגערמאן פון בזשעזשינער גאס, האט דער אפעריסט אויסגענארט 30 זל.

מיר ווארענען דערום פאר דעם אפעריסט, און ביי דער ערשטער געלעגענהייט איהם איבערגעבען דער פאליציי.

30 טעג ארעסט פאר שמוגלען טאבאק פון דייטשלאנד

(2) אין קרייז־געריכט איז נעכטען פארגעקומען דער פראצעס געגען סעציליא קאטוש (סרעבזשינסקא 103), וועלכע איז געווען בעשולדיגט, אז זי האט געשמוגעלט טאבאק פון דייטשלאנד.

קאטוש איז פעראורטיילט געווארען אויף 30 טעג אונבעדינגטען ארעסט און צו בעצאהלען 11,398 זל.

ארטאפעדישער אנשטאלט
גראטעזען, גארסעטען, ארטאפעדישע אפאראטען אלער ארט, לייכטע פלאטפוס־איינלאגען געגען פיס־שמערצען אלס נאך גיפס־אבדרוק.
Dr. med. Lubicz u. Villy Simonović
פיעטריקאווער 119, טעל. 231-81.

א חודש ארעסט פאר אויסהאקען א שויב אין טראמוואי

(—) דאס געריכט פון דער לאדזער סטאראסטווע האט פערמשפט מיט א חודש אומבעדינגטען ארעסט דעם איינוואוינער פון וושעשינסקא 60 דימיטרי ריטשארד פאר אויסהאקען א שויב מיט א שטיין אין טראמוואי נומער 1 אין צוזאמענהאנג מיט דער איצטיגער שטרייק־סיטואציע.

שטרייק אין דער מעטאל־אינדוסטריע

75 פראצ. מעטאל־ארבייטער געווארפען די ארבייט

ווי מ'טיילט מיט פון פראפ. מעטאל־ארבייטער־פעראיין האט דער שטרייק אין דער ...־בראנזשע א רוהיגען פערלויף. ביז איצט שטרייקען די פאבריקען: יאהן, ווייכט, מילער און זיידעל. בוימאנק, אלדאקאווסקי און א גאנצע רייהע אנדערע פאבריקען, וועלכע בעהמען ארום 75 פראצ. פון דער גאנצער מעטאל־בראנזשע אין לאדז.

דער פארשלאג פון מעטאל־ארבייטער פעראיין צום שטרייק־קאמיטעט פון די טעקסטיל־ארבייטער, צו פראקלאמירען א גענעראל־שטרייק איז פון די לעצטע אפגעווארפען געווארען.

אויסגעשיקטע פאדערונגען פון די לאדזער זאקען־ארבייטער

בעכטען האבען די פוילישע און יודישע אפטיילונגען פון טעקסטיל־פעראיין אויסגעשיקט פאדערונגען די זאקען־פאבריקאנטען, אין וועלכע זיי פערלאנגען, אז די פאבריקאנטען זאלען אונטערשרייבען א קאלעקטיווען אפמאך אויף דיזעלבע בעדינגונגען, וואס אין יאהר 1928,

דער טערמין אויף צו געבען אנ'ענטפער איז בעשטימט אויף ביז פרייטאג.

אין פאל פון אנ'אפזאג וועלען די זאקען־ארבייטער פערשטרייקען.

אין דער זאקען־אינדוסטריע אין לאדז זענען בעשעפטיגט ביז 12 טויזענד ארבייטער, דערונטער — 3 טויזענד יודישע.

דער 8 שעה'דיגער ארבייטסטאג מוז אפגעהיטען ווערען

העכסטער געריכט אפגעווארפען א קאסאציע פון א לאדזער פאבריקאנט

(2) אין העכסטען געריכט אין ווארשא איז די טעג בעטראכט געווארען א קאסאציע פון א לאדזער פאבריקאנט וועלכער איז בעשטראפט געווארען פאר בעשעפטיגען ארבייטער מעהר ווי 8 שעה א טאג. אויך אין אפעלאציע־געריכט האט די פירמע די אנקלאגע פערשפילט.

אין קאסאציע־געריכט האט דער פערטיידיגער פון דער פירמע פעסטגעשטעלט אז די איבערשעהן זענען אראפגערעכענט געווארען אויף אזא אופן אז אין משך פון דער וואך, האבען די ארבייטער געארבייט נישט מעהר ווי 46 שעה אין הסכם מיט'ן ארבייטס־אוסטאוו.

דאס געריכט האט די קאסאציע פון זעלבער לאדזער פירמע אפגעווארפען.

אנ'אפשידס־אווענד לכבוד דעם לאוניק אלעקסאנדער יאעל

אין שייכות דערמיט, וואס דער פארזיצער פון צענטראלען האנדווערקער־פערבאנד אין לאדז דער לאוניק ה' אלעקסאנדער יאעל פאהר'ט בקרוב ארויס מיט אנ'עקסקורסיע קיין ארץ־ישראל, ארדענט אין דער האנדווערקער־פערבאנד שבת, דעם 18. ד. ח. אנ'אפשידס־אווענד לכבוד איהם.

צו ארגאניזירען דעם ... ... איז געוועהלט געווארען א ספעציעלע קאמיסיע אין בעשטאנד פון: ב. פרוינד, ראובן האפמאן, לעווקאוויטש, שווארצאיזסקי און הערשקאוויטש.

עס ווערען איינגעלאדענט די אנגעזעהענסטע לאדזער פערזענליכקייטען, פארשטעהער פון פעראיינען, פון אינסטיטוציעס, פרעסע א. אז. וו.

אפטייקען

היינטיגע נאכט־דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: ש. יאנקעלעוויטש (אלטער מארק 9), ל. שטעקעל (לימאנאווסקיגא 37) ב. גלוכאווסקי (נארוטאוויטשא 6), ס. האמבורג (גלובנא 50), ל. פאוולאווסקי (פעטריקאווער 307), א. פיאטראווסקי (פאמארסקא 91).

צימער אין מושב זקנים א. נ. פון פרוי רחל לאה וועגמייסטער

געשפענדעט פון פרוי הענע ציננאמאן

אין צוזאמענהאנג מיט דער נאטיץ וועגען דער הזכרה צו דער ערשטער יאהרצייט פון דער בעליבטער פרוי רחל לאה וועגמייסטער און די איינוויהונג פון צימער אין „מושב זקנים" בעט מען אונז מיטצוטיילען אז דאס צימער איז געשפענדעט געווארען פון דער מוטער פרוי הענע ציננאמאן.

פירשט — היינט יאפאנישער טענצער אין פילהארמאניע

היינט דאנערשטאג אווענד טרעט אין פילהארמאניע אויף דער טענצער דער יאפאנישער פירשט איכי נימורא, וועלכער ווערט גערעכענט צו די גרעסטע קינסטלער פון דער טאנץ־קונסט.

טעאטער „סקאלא"
שרודמיעסקא 15 טעלעפאן 232-33
גאסטשפילען פון
פעראייניגטע אקטיארן „פאקט"
ריזשיסירונג
זיגמונט טורקאוו
אלעקס שטיין
אין די הויפטראלען:
אברהם מארעוווסקי
קלארא סעגאלאוויטש
געניא שליט
זיגמונט טורקאוו
אלעקס שטיין
היינט צוליב גענעראל־פראבע ווערט נישט געשפילט.
מארגען פרייטאג, שבת, און זונטאג 9 אווענט פרעמיערע! צום 1. מאל אין לאדז
ד"ר לעווי
סענסאציאנעלע פיעסע אין 3 אק. 5 בילדער
פון מ. גאלד, יודיש — פארלערער.
רעזשי: זיגמונט טורקאוו.
שבת, דעם 18־טן, 4 נאכמיטאג
באנייאונג!
„דבוק"
ש. אנ־סקי'ס
זונטאג, דעם 19־טן, 12 פארמיטאג
1־טער פריהמארגען
פאר די ברייטע מאסען און ארבעטער־אינטעליגענץ
פרייזען פון 49 גר. ביז 1.50
„דבוק"
בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער.

רעכט און לעבען

יורידישע ביילאגע
פון „נייעם פאלקסבלאט“

וויכטיגע ענטשיידונגען פון העכסטען געריכט

לויט'ן פונקט E. טייל 2 ארט. 11 פון דעקרעט וועגען לאקאטארען-שוץ דראהט אנ'עקסמיסיע פאר'ן אפטרעטען א דירה אהן דער הסכמה פון הויז-ווירט.

דער דאזיגער כלל קאן אבער נישט האבען קיין אנווענדונג אין דעם פאל, ווען אין אנ'אויסגעליידיגטע דורך א לאקאטאר דירה כאפט זיך אריין א שותף צום הויז אהן דער הסכמה פון אנדערען הויז-שותף, מעג אפילו אט דער אנדערער שותף האבען פארדינגען דעם ארויסגעצויגענעם לאקאטאר די זעלבע דירה.

— — — — — — — — —

אין הסכם מיט'ן פונקט A, טייל 2 ארטיקעל 11 פון דעקרעט וועגען לאקאטארען-שוץ קאן א הויזווירט נאר דאן בעקומען אויף א לאקאטאר אנ עקסמיסיע פאר נישט צאהלען קיין דירה-געלד, אויב ר'האט איהם פריהער געמאהנט.

דער אומשטאנד וואס דער הויזווירט פאדערט א העכערע סומע דירה-געלד, וויפיל ס'קומט איהם לויט דער מיינונג פון לאקאטאר, מאכט נאך נישט די מאהנונג פאר אומגילטיג. די דאזיגע מאהנונג בלייבט אלענפאלס אין קראפט אין דער אנערקענטער דורכ'ן לאקאטאר הויך.

— — — — — — — — —

דאס נישט איינמעלדען אין הויז-בוך א לאקאטאר דורכ'ן הויזווירט אדער רזשאנדצע איז א ריין אדמיניסטראטיווער פערברעך. קאמפעטענט צו משפטן אזא פערברעך איז אויסשליסליך די סטאראסטווע און נישט דאס געריכט.

— — — — — — — — —

נישט אלע אקטען-אינטערפעלאציעס דארפען אריינגעטראגען ווערען אין האנדעלס-רעגיסטער ביים קרייז געריכט. אריינגעטראגען דארפען ווערען נאר אינטערפעלאציעס פון סוחרים. נאכמעהר אפילו אין דעם פאל, ווען אין האנדעלס-רעגיסטער פיגורירט א פירמע און די אינטערפעלאציע איז נישט אריינגעטראגען געווארען, קוים ווייזט די פרוי פון בעל-חוב אויף, אז דער מאהנער האט געוויסט, אז זי האט אנ'אינטערפעלאציע, מוז מען די אינטערפעלאציע אנערקענען און איהרע חפצים פון סעקוועסטער בעפרייען.

— — — — — — — — —

יעדע ארבייט פאדערט אנ'אנשטרענגונג פון כ'ח און מוסקול ענערגיע. דאס קוואליפיצירען א בעשעפטיגונג אלס פיזישע אדער גייסטיגע איז אפהענגיג פון דעם אומשטאנד, וואס פאר ארט ענערגיע ס'ווערט מעהר אנגעשטרענגט.

פאדערט אלזא א געוויסע בעשעפטיגונג א גרעסערע אנשטרענגונג פון מוסקול ענערגיע אייִדער פון מוח-ענערגיע, דארף זי בעטראכט ווערען פאר א פיזישע, פערקעהרט ווידער אויב די ארביים פאדערט א גרעסערע אנשטרענגונג פון מוח-ענערגיע, ווי פון מוסקול-ענערגיע, דארף זי קוואליפיצירט ווערען פאר א גייסטיגע.

— — — — — — — — —

א קינדיגונג פון א גייסטיגען ארבייטער מיט דער בעמערקונג, אז די קינדיגונג איז חל פון 1 טאג פון לויפענדען חודש, פערלירט נישט אין עצם איהר גילטיגקייט. זי הויבט נאר אן צו פערפליכטען פון ערשטען טאג פון קומענדיגען חודש.

אונגילטיג איז נאר די דערמאנטע בעמערקונג, ווייל זי שטייט אין ווידערשפרוך מיט דער פעראָרדנונג וועגען ארבייטס-אפמאכען מיט גייסטיגע ארבייטער.

אינ.—

צי מעג א לאקאטאר אריינעהמען א סובלאקאטאר אדער אפטרעטען זיין דירה אנ'אנדערען לאקאטאר?

צוליב די איצטיגע צאהלונגס-שוועריגקייטען זענען מאסען לאקאטארען געצוואונגען א טייל פון די פערנומענע לאקאלען צו פערדינגען סובלאקאטארען. הערשט אבער אין די לאקאטארען-קרייזען א מיינונג, אז אהן דער הסכמה פון הויזווירט טאר מען נישט אריינעמען קיין סובלאקאטאר. ס'דראהט דערפאר אנ'עקסמיסיע.

די דאזיגע השערה שטיצט זיך אפנים אויף די בעשטימונגען, וועלכע זענען פארגעזעהען אין די פונקטען ד' און ע' טייל 2 ארטיקעל 11 פון דעקרעט וועגען לאקאטארען-שוץ. אין הסכם מיט די אנגעוויזענע רעכטליכע פארשריפטען קאן טאקע א דירה-אפמאך אויפגעלעזט ווערען צוליב דער שולד פון לאקאטאר אין איינעם פון די פאלגענדע צוויי פאלען: 1) אויב א לאקאטאר פערדינגט אדער גיט איבער א טייל אדער דעם גאנצען לאקאל פאר אנ'איבערמעסיג-הויכען פרייז אין פערגלייך מיט דער סומע דירה-געלד, וויפיל ער צאהלט אליין 2) אויב ער גיט איבער דעם גאנצען לאקאל אפילו פאר'ן קרן-געלד.

פון די ציטירטע כללים איז אלזא בפירוש צו דרינגען, אז אויף אפצוטרעטען א טייל לאקאל א סובלאקאטאר, קוים נעמט מען פון איהם א נארמאלען פרייז דירה-געלד

דארף מען נישט האבען די הסכמה פון הויזווירט.

וויל מען אבער דאגעגען אפטרעטען דעם גאנצען לאקאל אפילו א זאהן אדער א טאכטער, מוז מען יא שוין האבען דערויף די הסכמה פון הויזווירט אדער אין געגענפאל די צושטימונג פון אורזשאנד ראזיעמטשי.

דאס אלעס איז אבער נוגע אויסשליסליך לאקאלען אין אלטע הייזער אויף וועלכע ס'איז חל דער דעקרעט פון לאקאטארען-שוץ.

וואס שייך ווייטער לאקאלען אין אזויגערופענע נייע הייזער האבען די לאקאטארען אונבעגרענעצטע רעכט אריינצונעמען סוב-לאקאטארען און אפילו אויך

איבערצוגעבען דעם גאנצען לאקאל אהן דער הסכמה פון הויזווירט

פערשטעהט זיך, אז נאר אין די פאלען, ווען די הויזווירטען האבען אין די געשלאסענע דינג-אבמאכען מיט די בעטרעפענע לאקאטארען אזא טראנזאקציע נישט פערבאטען.

י. אינפעלד.

נייע געזעצע

פארמערינגע בעפרייאונג פון מיליטערישע ארעסטאנטען

אין דזש. אוסטאוו נומער 12 איז פערעפענטליכט א פעראָרדנונג פון מיניסטער פאר מיליטערישע ענינים, וועלכע רעגולירען די פראגע וועגען בעפרייען פער'משפטע פאר מיליטער חטאים פאר'ן בעשטימטען טערמין.

די קשה וועגען דעם קאן דערלאנגען נישט בלויז דער פערמשפטער אליין, נאר אויך זיין ווייב, עלטערן, ברידער, שוועסטער און אפיטראָפּעס. צו גענייסען פון דער דאזיגער הנחה האבען שאנצען נאר די יעניגע, וועלכע האבען זיך אויפגעפיהרט אין דער תפיסה אהן פארוואורף און וועלען האבען נאך דער בעפרייאונג געזיכערטע מעגליכקייט צו עקזיסטירען.

פערקלענערט דאס שטראף-געלד פאר פערלעגענע חובות

ווי בעקאנט האט מען פון חובות, וועלכע זענען אויפגעמאהנט געווארען אויפ'ן וועג פון אזוי' בערופענע אדמיניסט. עקזעקוציע גענומען שטראף-געלד אין דער הויך פון 2 פראצ. לויט א פעראָרדנונג פון מיניסטערען-ראט וועלען פון 8 מערץ די שטראף-צינזען פון אזעלכע פערלעגענע חובות פערקלענערט ווערען אויף 1 פראצ.

פאסט-מארקען וואס ווערען ארויסגענומען פון פערקעהר

לויט א פעראָרדנונג פון מיניסטער פאר פאסט און טעלעגראפען ווערען פון 1 מאי ארויסגענומען פון פערקעהר פאלגענדע סעריעס פאסט-מארקען:

1) 1, 2, 3, 4, 5, 10 און 15 גראשענדיגע מיט'ן אויפדרוק „פארט-גדאנסק“, 2) 5 גראשענדיגע מיט דער בעצייכנונג פון פויזנער ראטהויז, 3) 10 גראשענדיגע מיט שלאס-פלאץ אין ווארשע, 4) 15 גראשענדיגע מיט'ן וואוועל, 5) 2 גראשענדיגע מיט'ן דענקמאל נאכ'ן קעניג יאן סאביעסקי אין לעמבערג, 6) 3 גראשענדיגע מיט'ן שלאס-פלאץ אין ווארשא, 7) 1, 2 און 3 גראשענדיגע מיט א לופט-שיף אין א פליה איבער ווארשע (לופט פאסט מארקען), 8) 40 גראשענדיגע מיט'ן בילד פון שאפענען, 9) 20 גראשענדיגע מיט'ן בילד פון מארשאל פילסודסקי, מיט'ן בילד פון מלוכה-פרעזידענט מאשטשיצקי, 10), 25 און 40 גראשענדיגע מיט'ן בילד פון גענעראל ד"ר קארל גראשקאווסקי, 11) 20 גראשענדיגע מיט'ן בילד פון יול. סלאוואצקי, 12) 25 גראשענדיגע מיט'ן בילד פון מארשאל פילסודסקי, 13) 25 גראשענדיגע מיט'ן בילד פון גענעראל יוזעף בעם.

די מארקען פון די אויסגערעכענטע סעריעס וועלען איבערגעמוישט ווערען אויף גילטיגע דורך די ארטיגע פאסט-אמטען ביז'ן 31 יולי 1933.

י. א.—

קצבים זענען האנדווערקער
און דארפען אויסקויפען אינדוסטריע פאטענטען

מיר האבען שוין אין זיינער צייט אנגעוויזען אויף דער ווידערשפרעכליכער טראקטירונג פון דער קצבים-בראנזשע מצד דער פערפליכטענדער געזעצגעבונג. פון איין זייט פון שטאנדפונקט פון אינדוסטריע-געזעץ, ווערען קצבים בעטראכט פאר בעלי מלאכות און אויף דעם סמך צווינגט מען זיי זיך צו פערזעהען מיט האנדווערקער-קארטען. פון דער אנדערער זייט — פון שטאנדפונקט פון אוסטאוו וועגען אינדוסטריע-שטייער, ווערען קצבים אנערקענט פאר סוחרים און העגדלער און דעריבער פאדערט מען פון זיי האנדעלס-פאטענטען.

גלייך דאמאלט האבען מיר בעמערקט, אז געזעצען, וועלכע רעגולירען פערשידענע זייטען פון איין געביט, מוזען האבען אנ'איינהייטליכע אריענטאציע-ליניע, דארפען געבראכט ווערען צו איין קאנסעקווענטען אויספיהר. איז ממילא איינס פון די ביידע: האלט מען קצב'עריי פאר א מסחר, מוז עס אויסגעשטראכען ווערען פון דער רשימה מלאכות, וועלכע ווערען אויסגערעכענט אין ארטיקען 142 פון אינדוסטריע-געזעץ און די קצבים דארפען בעפרייט ווערען פון דער פליכט זיך צו בעזארגען מיט האנדווערקער-קארטען, בעטראכט מען ווייטער קצב'עריי פאר א מלאכה, מוז עס אויסגעטיילט ווערען פון די האנדעלס-קאטעגאריעס ביי א פאטענטען-קוואליפיקאציע און ס'דארף איהם אנערקענט ווערען אלע הנחות ביים אומזאץ-שטייער, וועלכע ווערען אנערקענט פאר מלאכות מיט האנדווערקער-קארטען.

דער רעכטליכער פלאנמער וועט אויפגעקלעהרט ווערען, אויב מיר וועלען אויסטיילען קצב'עריי פון פליש-האנדעל. נישט יעדע יאטקע דארף קוואליפיצירט ווערען אלס קצב'ישע. פאר א קצב מוז בעטראכט ווערען נאר אזא איינער, וועלכער שחט אליין א בהמה, רייניגט זי, צופערטעלט זי און האקט זי אליין אויס צום פערקויף.

אזעלכע קצבים זענען אהן א צווייפעל האנדווערקער, זיי דארפען אויסקויפען אינדוסטריע-פאטענטען און אויב זיי פיהרען דעם ענצעל-פערקויף אין זעלבען לאקאל דארף אומבעדינגט אויך אויף זיי חל זיין די בעשטימונג פון פונקט 3 ארט. 14 פון אוסטאוו וועגען אינדוסטריע-שטייער און ממילא דארפען זיי נישט אויסקויפען קיין בעזונדערע האנדעלס-פאטענטען אויפ'ן פערקויף.

דאס איז בעווען אונזער מיינונג, איצט געפינען מיר אין לעצטען נומער פון „גלאס סאנדאוויניצטווא“, חורש-ארגאן פון ריכטער און פראקורארען פערבאנד אנ'אביציעלע אויפקלערונג פון דאזיגען ענין, וועלכע דעקט זיך פילשטענדיג מיט אונזער אינטערפרעטאציע.

מ'קאן אלזא מיט דער גאנצער זיכערקייט פעסטשטעלען, אז קצבים (אין אויבען אנגעצייכענטען זין) דארפען אויסקויפען נאר האנדווערקער-פאטענטען און בשום אופן נישט קיין האנדעלס-פאטענטען.

א—ד.

בעהיט און בעשירמט זאל מען ווערען פאר אזעלכע קונה'טעס!
א טראגי-קאמישע געשיכטע

ס'איז שוין געווען עטליכע מינוט פאר 7 אזייגער אווענד פסח קאפּברעכער האט אין איילעניש איבערגעציהלט דעם מאגען טאנ-פדיון און אבגעקלאגטער מיט פערשידענע דאגות און כלל-ערליי עגמת נפש'ן זיך געגרייט צו שליסען זיין לייד'יגע גאלאנטעריע-קראם.

אינדעם עפענט זיך ברייט די טיר און אין געוועלב שוועבט אריין א יונג געפאקט מלא-חנ'עוודיג אויסגעצירט „מלאך'ל“ און מיט א צוקער-זיס שטימעלע הייסט „עס“ זיך איינפאקען איניגע יווייבערישע שמאכטעס און ווען ס'האלט ביים משלם'ען חייבט „עס“ אן צו מאכען אזעלכע בעטעמטע שמייכלען און קאקעט'ישע פוצעלעך, אז אין דעם פערבייטערטען פסח בעהמט זיך צוצעניסען א יום-טוב'דיגע מחיה'דיגקייט איבער אלע פון צ'ות אויסגעטריקענטע אברים און דער יצר הרע ר"ל לייגט איהם אין גיכען אוועק זהן איבעריגע הארעוואניע אויף ביידע זינדי'גע לאפּאטקעס.

די צייט בלייבט אבער נישט שטיין אויף אנ'ארט אפילו אין שויס פון א רייצענדע ליאלקע, דער ווייזער אויפ'ן זייגער האט זיך דערווייל דערנעהנטערט צו דער 8 שעה, דאן האט זיך ווי געוועהנליך דער וואך-פאליציאנט פון יענעם ריאן געלאזט איבער די געשעפטען און קאנטראלירט צי די פארשריפטען וועגען די האנדעלס-שעה'ן ווערען אומעטום אפגעהיטען.

פארפיגייענדיג כצ־ פסח קאפּברעכערס געוועלב איז איהם געווארען אויפפאלענדיג וואס די טיר איז עפעס נאך נישט פערשלאסען, און אינגווייניג איז שטאק-פינסטער, אין פלוג האט זיך דעם כאר ליציאנט געדאכטען אז אין געוועלב געפינען זיך קונים און ער האט זיך שוין געגרייט צו מאכען דעם אייגענטימער א פראטאקאל.

ער האט דעריבער געפרובט אויפצורייסען די טיר, אנצוקלאפען, אויפצופאדערען גוטווילי'ג צו עפענען, צו דראהען אנצווענדען כוח און אז קיינער האט איהם נישט געענטפערט, איז ער געווען זיכער אז ס'האבען זיך אין געוועלב אריינגעכאפט גנבים און בעלעבאטעווע דאס. ער האט תיכף אנגעקלינגען נאכ'ן וועכטער פון הויז און איהם געשיקט רופען דעם אייגענטימער פון געוועלב בכדי אין זיין אנוועזענהייט אויפצורייסען די טיר און צו כאפּען די אין געוועלב זיך געפינענדע גנבים.

אז פסח קאפּבערעכעס בני בית האבען דערהערט פון סטרוזש אז דאס געשעפט איז נישט פערשלאסען, איז ווייניג אין פינסטער, קיינער רופט זיך נישט אפּ און ווייסע די: אז דער אנ... אין לעצטענס אַרומגעגאנגען א מרה'שחורה'דיגער און א פערצווייפעלטער, האבען זיי שוין גאר אנדעריש נישט געקלערט ווי נאר, אז ער האט געענדיגט זיינע לעבע'ס-חשבונות ביי דער אויפגערייטער גאַדרעהר אדער ר'איז אויף וועלכען ס'איז נישט אנדערען אופן בעגאנגען זעלבסטמארד.

קאן מען זיך דאקע לייכט פארשטעלען ווי אזוי די דאזיגע „בשורה“ האט געטראפען פסח'ס משפחה, בליץ-שנעל זענען פסח'ס פרוי, טעכטער, זיהן, שני רען, איידימס, איניקלעך, שכנים און סתם בעקאנטע מיט די שרעקליכסטע האַרצרייסענדיגע יעלות אַרעקגעלאפען צום געוועלב, וואו ס'האט זיך שוין געהאט פערזאמעלט א גרויסער עולם ביי־גיריגע מיט אייזערנע שטאנגען האט מען אויפגעבראכען די טיר.

מיט אנ'אומבעשרייבליכע האַרצשרעקעניש זע נען די נאהענטסטע קרובים אריין אין געוועלב, ווי גרויס איז אבער געווען זייער שטוינונג און בושה ווען זיי האבען פסח'ן געטראפען זיך איינגעקאָר טשעט אין א ווינקעל א טויט-בלאסען און אונטערן בופעט ליגען אויסגעצויגען א האלב-נאקעטע אנגע שיכורטע גאסען-שיקסע.

די משפחה האט באלד פערשטאנען, וואס מיט פסח'ן איז געשעהען און זיי האבען אפילו געפרובט די מעשה צו פערגלעטען, די שיכור'ע שיקסע האט אבער געמאכט אזעלכע געוואלדען אז דער גרויסער פערזאמעלטער עולם איז לייכט דערגאנגען דעם סוד.

דעם פאליציאנט איז קוים די שיקסע געלונגען ארויסצושלעפען פון געוועלב און זי ערגעץ אוועק צופיהרען, פסח'ן ווידער האט דאס בני בית א יפגעזעצט אויף א בערעקטע דראשקע און אונטער דער בעגלייטונג פון א קאצען-מוזיק פון א חברה קונדסים איהם אפגעפיהרט אהיים.

ארגוס.

דאס לעבען אין ארץ-ישראל

(לעצטע ידיעות פון יודישער טעלעגראף אגענטור)

לעגענדע וועגען ערדלאזע אראבער אין צורינע געווארען

ערקלערט די יודישע אגענץ אין די בעמערקונגען צום פרענטש-בעריכט

ירושלים, (יט"א). אין הסכם מיט'ן וואונש פון דער א"י-רעגירונג האט די יודישע אגענץ איבערגעגעבען איצט אן אויספיהרליכען מעמאריאל, וואס ענטהאלט קריטישע בעמערקונגען צום פרענטש בעריכט וועגען דער ארץ-ישראל ענטוויקלונג און ווארפט אפ פונקט נאך פונקט אלע אויספיהרען פון פרענטש-בעריכט. דער מעמאריאל ציטירט די אפיציעלע רעזולטאטען וועגען דער אויספארשונג פון דער כלומרשטער ארויסשטויסונג פון די אראבער פון די יודישע ערד-קניות, און קומט צום אויספיהר, דאס אין ליכט פון די ציפער'ען און מאטעריאלען, ווער'ט צורינען די לעגענדע וועגען די ערדלאזע אראבער, ווייטער ווערען געבראכט א רייה פאקטען און בעווייזען, אז די יודישע קאלאניזאציע האט געבראכט גרויסע נוצען דער פעלאכען-בעפעלקערונג בעזונדערס אויף דעם שטח ביים ים.

אדוו. יוסף טשערניכאוו אפגעפאהרען קיין א"י

ווילנע, (יט"א). דער בעוואוסטער יודישער געזעלשאפטליכער טוער אדוואקאט יוסף טשערניכאוו מיטגליד פון ראט פון יודישען וויסענשאפטליכען אינסטיטוט איז אפגעפאהרען קיין ארץ-ישראל מיט'ן צוועק צו ארגאניזירען די זאמלונגס-ארבייט און אנצוקניפען די געהעריגע ווירטשאפטליכע פארבינדונגען צווישען דעם ייווא און די יודישע וויסענשאפט-לייט אין ארץ-ישראל.

דער ערווארטעטער וואסער-מאנגעל אין א"י

ירושלים, (יט"א). ווי מען ערווארט, וועט דער ירושלימער בעפעלקערונג אויסקומען צו ליידען דעם קומענדען זומער פון א שווערען וואסער-מאנגעל צוליב די נישט-גענוגענדע רעגענס, וועלכע זענען געפאלען ווינטער-צייט, די רעגירונג שטעהט איצט פאר'ן פראבלעם ווי אזוי צו בעזארגען מיט וואסער די ירושלימער בעפעלקערונג. די „ברכות שלמה" וועלכע פלעגען דינען אלס רעזערווארען זענען, ווי מען טיילט מיט שוין איצט האלב לעדיג.

הסתדרות בעשליסט אנצוהויבען א קאמף

פאר דער אפשאפונג פון די עליה-געזעצע

ירושלים, (יט"א). דער 4-טער לאנד-צוזאמענפאהר פון דער אלגעמיינער יודישער ארבייטער-ארגאניזאציע (הסתדרות העובדים) אין א"י, האט בעשלאסען אנצוהויבען אין א"י און אויך דורך די ליגעס פאר'ן ארבייטענדען ארץ-ישראל אין אלע איבעריגע לענדער א ברייטען מאסען קאמף פאר אפשאפען די איינוואנדערונגס-בעשרענקונגען פון דער ענגלישער רעגירונג.

פייערליכער באנקעט לכבוד פראפ. אלבערט איינשטיין

אין ניו-יארק

ניו-יארק (יט"א) אויף מיטוואך דעם 15. מערץ איז בעשטימט געווארען א פייערליכער באנקעט לכבוד פראפעסאר אלבערט איינשטיין פאר זיין אפפאהר פון אמעריקע. דער באנקעט איז ארגאניזירט דורך דער אמעריקאנער געזעלשאפט פון פריינד פון העברעאישען אוניווערזיטעט צוזאמען מיט דער יודישער טעלעגראפען-אגענטור אין ניו-יארק און דעם אמעריקאנער-יודישען דאקטוירים-קאמיטעט. דער באנקעט איז געווידמעט דעם 54-געבורטסטאג פון גרויסען געלעהרטען און אויך דעם 8-יעהריגען יובילעאום פון העברעאישען אוניווערזיטעט.

די קאריערע פון גען. בודיאני

מעהר ווי אלע אנדערע, האט אזא נאמען געהאט דער קארפוסנער קאמאנדיר דומענקא, א מוטיגער און העלדישער קאזאק נאך אינ'ם צאר'ס ארמעע — א קאזאק מיט א ברייטע לאנגער בארד, וואס האט געגרייכט ביז'ן גארטעל. דומענקא איז אבער געווען פון די מענשען וואס קענען זיך קיינעם נישט אונטערווארפען; מיט זיין כאראקטער האט ער זיך נישט געפאסט צו זיין דער פיהרער פון באלשעוויסטישע מיליטער. מ'האט זאגאר דערצעהלט, אז אין אנ'אנפאל, באלד ווי דומענקא האט ביי די ווייסע אפגעשלאגען דאס דארף קאמענסקאיע, האט מען איהם געטראפען אין א שטיבעל אויף די קניה פאר דער איקאנע און פאר די פאהנען, וואס ער האט נישט געוואלט ליידען וואס מ'שטערט איהם און ער האט זיך צושריגען:

— געהט ארויס פון דאנען צו דער... מאמע'ן. איך טו תפילה צו גאט...

פאפולער אלס העלד איז אויך געווען איינער א ראסטאווער מיט'ן נאמען זשלאבא, מ'האט זיך אבער אויף איהם אויך נישט געקענט פערלאזען, ווייל זיין פאטער איז געווען א דעקלאסירטער. בעקאנט זענען אויך געווען די געוועזענע אונטער-אפיציר'ען, די קאזאקען גאראוויקאוו, ראקיטין, לעטונאוו, אפאנאסענקא, טימושענקא און טיליעניעוו, אבער אט די אלע מענשען זענען נישט געווען צום הארצען — נישט סטאלינ'ען און נישט ווארשילאוו'ן.

דאן איז ווארשילאוו'ס אויג געפאלען אויף קאזאצקען וואכמיסטער סעמיאן בודיאני, און מ'מוז צוגעבען, אז זיין אויסוואהל איז געווען א גוטער. עס האט געדויערט נישט מעהר ווי איין יאהר און בודיאני איז געווארען בעריהמט אלס דער קאמאנדיר פון דער רויטער קאוואלעריע. אין דער מלחמה מיט פוילען און אויך אין די אנדערע שלאכטען האט ער זיך אויסגעצייכענט, אז די גאנצע וועלט האט פון איהם גערעדט ווי וועגען דעם („רויטען מארשאל") פון דער באלשעוויסטישער קאוואלעריע. און אין יענער צייט — דעם עלפטען יולי, 1920, — האט דער פאלקס-קאמיסאריאט איבער מיליטערישע אנגעלעגענהייטען ארויסגעגעבען אן אפיציעלע מעלדונג, וואס האט זיך געלעוטען אזוי:

„כאטש דער חבר בודיאני קומט אויס צו צושלאגען רוסישע, פוילישע און פראנצויזישע גענעראלען, איז ער פונדעסטוועגען א געוועזענער אונטער-אפיציר".

א געוואוקסיגער, א פעסט-געבויטער, מיט א פראסטען, אבער שעהנעם פויערישען פנים און מיט צוויי שרעקליך לאנגע וואנסעס און מיט א פעסטער שטימע צו קאמאנדעווען, איז דער געוועזענער וואכמיסטער בודיאני געווען ווי אנגעמאסטען פאר דער ראלע פון ארויסטען קאוואלעריע-קאמאנדיר.

ער, דער פויער, וואס איז נאך אין 1903 געווען א סאלדאט אינ'ם צאר'ס קאוואלעריע. האט זיך בעטייליגט אין דער מלחמה מיט יאפאן און זיך שטארק אויסגעצייכענט אין דער גרויסער וועלט מלחמה; ער איז געווען אויפ'ן דייטשען פראנט, אויפ'ן עסטרייכישען און ער האט זיך אויך בעטייליגט אינ'ם מארש אויף פערסיען. ער איז דער בעסטער רייטער און קיינער קען נישט פאהרען אויפ'ן פערד אזוי ווי ער. און נאך אין יענער צייט, ווען ער, דער געוועזענער צארסקער וואכמיסטער איז אינגאנצען פיר און דרייסיג יאהר אלט געווען, האט ער שוין אין דער רעוואלוציע דערשמעקט וואוהין דער ווינט בלאזט, און ס'איז פאר איהם געווען קלאר, אז דא האט ער א געלעגענהייט צו שטייגען הויך און ווערען א גענעראל.

און בודיאני איז געווארען דער קאמאנדיר פון דער רויטער קאוואליעריע

ארומגערינגעלט מיט גענעראלען פון דעם געוועזענעם צאר'ס ארמיי האט טראצקי פערגאפט געקוקט אויף דעם ערשטען פאראד פון בודיאנ'ס קאוואלעריע, און ווען ער האט געזעהען ווי זיי טראגען זיך ווי די טייוואלים אויף די בעסטע פערדעלעך, איז ער געווארען אזוי בעגייסטערט, אז ער האט בודיאנ'ען פעסט די האנד געדריקט און האט געזאגט:

— חבר בודיאני, איך האב אין אנפאנג געדענקט צו ברענגען אהער אויף דעם פאראד אן ארקעסטער, אבער נאכדעם ווי איך האב געזעהן ווי אזוי אייערע רייטער זענען דא פערבייגעפאהרען, האב איך זיך איבערצייגט, אז אן ארקעסטער וואלט געווען אינגאנצען איבעריג. קיין ארקעסטער אין דער וועלט וואלט נישט געשפילט אזוי שעהן און אנגענעהם ווי די פאדקאוועס פון אייער קאוואלעריע.

טראצקי האט אלע מאל געהאט א שוואכקייט צו א שעהנער פראזע.

דרעהענדיג די לאנגע וואנסעס האט בודיאני אליין א מענש א פשוט'ער, נישט געוואוסט וואס צו ענטפער'ען טראצקין, און ער האט זיך א ישנע-דרעהט אזוי:

— גיט ארויס א בעפעהל, חבר טראצקי, אז מיר זאלען מארשירען געגען מאמאנטאוו'ען, מיר וועלען יענע לומפען מיט די גילדענע עפאלעטען אויף שטיקער צוהייסען!

טראצקי האט אנגעקוואלען, און ווענדענדיג זיך צו די געוועזענע צארסקע גענעראלען, וואס זענען נעבען איהם געשטאנען, האט ער אנגעוויזען, אויף בודיאנ'ס רייטער און האט געזאגט:

— זעהט. הערען גענעראלען, וואס פאר א קאוואלעריע עס האט געשאפען דער רוסישער פויער!

און ווירקליך, דאס איז געווען אן אויסערגעוועהנליכע קאוואלעריע, אנ'עכט פויערישע. אבער נישט טראצקי האט געקענט פראווען איבער איהר. ביי יענע בודיאנעוועצעס איז טראצקי געווען א פרעמדער, אנ'אויסלענדישער מענש, נישט קיין אייגענער, אפילו אויף ווארשילאוו'ען, דעם געוועזענעם ארבייטער, וואס האט זיי געווארפט זיין נאהענט, האבען זיי געקוקט מיט חוזק. מיט ביטול, און ווען זיי האבען איהם דאס ערשטע מאל דערזעהען רייטענדיג אויף א פערד, האט דער קאזאק אקא איוואנאוויטש גארדאוויקאוו, וועלכער איז שוין דאן געווען דער קאמאנדיר פון א בריגאדע, מיט א שמייכעל געזאגט צו אנ'אנדערן קאזאק:

— יא-יא, דאס איז אזוי געזעסען אין די טורמעס. אבער זיצען אין טורמע איז איין זאך און זיצען רייטענדיג אויף א פערד איז אנ'אנדער זאך. ווי קומט ער צו א פערד און ווי קומט א פערד צו איהם! עס איז נישט אונזערער א קאזאק!

ווארשילאוו'ען האט זיך אבער דאך איינגעגעבען צו ווער'ען אנ'אייגענער מענש אין דער צונויפגעשטעלטער רויטער קאוואלעריע. געוואונען דעם צוטרוי'ען ביי די רויטע קאזאקען האט ער אינ'ם מארש אויפ'ן דאן געגען דעניקינס ארמיי.

אנגעטאן אין לעדער פון קאפ ביז די פיס און מיט א פוטער'נער קוטשמע אויפ'ן קאפ איז ווארשילאוו דער ערשטער געפאהרען פאראו'יס רייטענדיג אויף א פערד איבער די דאנער סטעפעס, און נעבען איהם, אנגעטאן אין א גרינער אוניפארם, איז געפאהרען בודיאני, דער בעסטער רייטער אין רוסלאנד, און ווייטער איז געפאהרען שטשאדענקא, דער געוועזענער שניידער.

אמאל וויל ווארשילאוו וויזען, אז ער שטעהט נישט אפ פון בודיאנ'ען אין פאהרען רייטענדיג, פערזוכט ער זיך מיט איהם, ווער עס וועט פאהרען שנעלער, און דאס געפעלט די קאוואלעריסטען — אנ'אייגענער מענש.

אין די אוונטען שטעלט מען זיך אפ אין א דארף. דער קריגס-ראט, דער מיליטערישער שטאב בעזעצט זיך אין א פויעריש שטיבעלע און דארטען גריבעלט מען זיך אין דער לאנד-קארטע, אויף די בענק ליגען בורקעס, קוטשמעס, רעוואלווערען און שווערדען. דא גייט מען צו די ווייטערדיגע מאנעווער'עס און אטאקעס און דא איז שוין אלעס נישט אזוי איינפאך: אינ'ם שטאב געפינט זיך אויך דער קאזאצקער אפיצער זאטאוו און דער געוועזענער קאוואלעריע גענעראל קליוועוו — אנ'אמת'ער שטאב.

אלע מאל, ווען דער שטאב האט אויסגעארבייט פלענער, איז בודיאני געווען שטיל. ער האט אין אלגעמיין קיין סך נישט גערעדט.

— זאלען זיי רעדען, — האט ער געזאגט — אונזער זאך איז — שלאגען.

(ווייטער קומט).

היינט אין פאלאס טעג!

„טייוועל פון אייפערזוכט"

די הויפט-ראלען קרעאירען: די קאנקורענטקע פון Marlena Dietrich און Greta Garbo – Tallulah Bankhead

דער העלד פון „מאראקא" GARY COOPER

דער בעריהמטער טראגיקער Charles LOUGHTON

אויסערן פראגראם: קלאנג-צוגאבע און לאנד-אקטואליטעטען.

אנהויב אין געוו. טעג 4.30 נאכמיטאג. שבת און זונטאג – 12 א זייגער ביי טאג פערקלענערטע פרייזען פון די פלעצער. הנחה-בילעטען גילטיג אהן בעגרענצונג. דער זאל איז שטארק בעהייצט.

ר. איזראעל

משפחות אין פלאמען

סענסאציאנעלער ראמאן פון יודישען פאמיליען-לעבען

121)

— איהר מיינט דערמיט צו סאגען, איז ביאלאפאלסקי שוין געווארען אומרוהיג, אז דאס פריילין מרים ווייספעלד וועמען איהר ווילט איצט אויפזוכען, האט עפעס א שייכות מיט מיר.

— אזוי איז עס. איך מיין אז איהר מאכט בלויז דעם אנשטעל, אז איהר ווייסט נישט, אין אמתן שטויסט איהר זיך געוויס שוין אן וועגען וואס עס האנדעלט זיך.

ביאלאפאלסקי האט געוואלט איבערייסען דאס נישט אנגענעהמע געשפרעך און האט געזאגט:

— גוט, איך וועל אויפזוכען דעם פריילין ווייספעלד, אבער ווי אזוי וועל איך אייך וועגען דעם צו וויסען געבען.

— ס'געהט אייך וועגען מיין אדרעס?

— יא, איך וואלט זיך אומבעדינגט געוואלט מיט אייך זעהען.

— נאך נישט איצט, אנ'אנדערש מאל, ווען זאל איך אייך וועגען דעם טעלעפאנירען?

— אין צוויי טעג ארום וועט איהר שוין האבען א קלארען ענטפער.

— אויף ווידערזעהן, הער ביאלאפאלסקי, אלץ וועט ווידער גוט ווערען.

— אבער וואס איז מיט דעם מערדער פון באסטיא מאשקאוויטש?

— דאס וואס איך האב צוגעזאגט וועל איך ערפילען, איך האלט שטענדיג ווארט.

— גוט, איך ווייס דאס אויסגעצייכענט, אבער דער פערשוין קען זיך דאך דערווייל ארויסגליטשען פון דער האנד.

— האט נישט קיין מורא, איך היט בעסער ווי אייער פאליציי, פון וועלכע איך האלט אינגאנצען נישט.

ביאלאפאלסקי מיט דער בארא'נין האבען פערענדיגט דאס געשפרעך, ביידע זענען געווען אונצופרידען, די בארא'נין דערפאר, ווייל זי האט בעקומען א בייזע זארג, זי האט געמיינט אז אלץ איז שוין איינגעארדענט צום סוף האט זי געהאט אזא איבערראשונג, ווער ווייס ווי לאנג דער ענין קען זיך נאך פערציהען, און איבעריגענס איז מרים מיט דודן געוויס א וועקגעפאהרען אהן געלד און אין דער לאגע אין וועלכע מרים געפינט זיך וועט געלד זיכער צונוץ קומען.

ביאלאפאלסקי איז געווען אונצופרידען צוליב דעם, וואס ער האט זיך שוין איבערצייגט אז די בארא'נין האט איהם איינגאנצען דעמאסקירט, דאס איז איהם נישט געווען אויף דער האנד, ער האט איצט געהאלטען אין איין שטייגען אין זיין קאריערע און דאס דעמאסקירען איהם וואלט איהם געקענט פיל שטערען דערין, ער האט זיך אבער פערלאזען אויף דעם שכל און פערנונפט פון דער בארא'נין, אז זי וועט איהם פריהצייטיג נישט פעראטען.

ביאלאפאלסקי האט אנגעהויבען בעמיהונגען כדי זיך צו דערוויסען וואו ס'געפינט זיך דאס פריילין ווייספעלד.

— — — — — — — — —

מרים מיט דודן האבען ווירקליך בעמערקט אז עפעס א טונקעלער פערשוין קוקט זיי נאך און אינטערעסירט זיך מיט זייערע יעדען שריט. מרים האט אנגעהויבען מורא צו בעקומען זעהר גוט איז איהר נאך געווען אין זכרון די סצענע וואס איז האר געקומען ביי איהר אין דער וואוינונג צווישען אזא ענליכען פערשוין און מאקס'ן, זי האט זיך מיט איהר מורא געטיילט מיט דודן און האבען בעשלאסען זיך צו דערווייטערען פון דעם דאזיגען פערשוין און פרובען פערשווינדען צו ווערען פון זיינע אויגען, מיט דעם פרעמדען שטעטעל אין וועלכען זיי זענען געקומען צו פאהרען, האט זיי גארנישט געבונדען און דעריבער האבען זיי געקענט גלייך פונדאנען אוועקפאהרען. זיי האבען דאס געמאכט זעהר פארזיכטיג כדי דער פערשוין זאל דאס נישט בעמערקען און אזוי ווי מאיר באמבעל האט נישט געהאט גערעכענט אז די וועלכע ער אבסערווירט ווייסען דערפון איז ער נישט געווען אזוי אויפמערקזאם און מרימען מיט דוד'ן האט זיך איינגעגעבען צו ענטקומען פון זיינע אויגען. זיי זענען אוועקגעפאהרען אין אנ'אנדער ריכטונג און דארט האבען זיי זיך געפיהלט שוין זיכער.

מרימען האט מען שוין אנגעהויבען צו דערקענען איהר צושטאנד, זי האט זיך שוין נישט געקענט בעהאלטען דערמיט, דוד האט אבער פיגורירט אלס איהר מאן און דאס האט געראטעוועט איהר לאגע. דא אין דעם שטעטעל האט זי געוואלט איבערקומען אלץ וואס שפעטער וועט זיין האט זי נאך נישט געוואלט טראכטען, זי האט נאך מיט דוד'ן נישט גערעדט אפילו וועגען חתונה האבען. הגם דאס איז שוין געווען א פערשטענדליכע זאך. זיי האבען זיך איינגעארדענט אין צוויי צימערלעך, אין איין צימער האט געוואוינט דוד און אין דעם צווייטען מרים. זיי האבען געלעבט צווישען זיך ווי גוטע ברודער און שוועסטער, איינער צום אנדערען פול אכטונג און ליבע, אבער מעהר נישט, דוד'ן איז אפילו קיין אנדערע זאך נישט איינגעפאלען, פאר מרימען איז דאס געווען א גליקליכער אויסוועג, מרים האט זיך א גאנצע טאג נישט בעוויזען אין גאס. ערשט אין אווענד ווען ס'איז טונקעל געווארען איז מרים ארויסגעגאנגען שפאצירען מיט דוד'ן, זיי זענען אוועק הינטער דער שטאט געשמועסט וועגען פערשידענע זאכען, געלייענט פערשידענע ביכער, מרים האט כסדר בעוואונדערט די חריפות פון דוד'ן און זיין גרויסען וויסען, הגם ער האט קיינמאל קיין וועלטליכע בילדונג נישט בעקומען. דוד האט אלץ געוואוסט און אלץ אויסגעפאסט אזוי איינציג, ווי זי האט דאס נאך ביי קיינעם פון איהרע בעקאנטע נישט בעמערקט. דוד איז אין איהרע אויגען כסדר געוואקסען אין שכל און חכמה. זי האט נישט געהאט קיין ווערטער פאר איהם און דאס פיינדשאפט-געפיהל האט זיך ביי איהר ביסלעכווייז פערוואנדעלט אין ליבע, אין א שטארקער הייסער ליבע וועלכע האט אבער אין זיך געהאט דעם ביטער'ען טראפען פון די איבערלעבענישען וואס זי האט ארויסגעמאכט און אין א געוויסען אווענד ווען זי האט שפאצירט מיט דוד'ן...

(פארזעצונג קומט).

צוזאַמענפאַליה פון די יודיש-וועלטליכע שולען

אין גראָדנער ראַיאָן

די גראָדנער יודיש-וועלטליכע שול אָרגאַני־זירט צום ענדע פון היינטיגען שול-יאָהר אַ רייזה פּייע רוגען אין צוזאַמענהאַנג מיט אַ.ה.״ ערשטען אַרויס־לאָז פון 7-טען קלאַס. די פּייע־ונג וועט קע־וואָ־דעלט ווע־ען אַ״ אַ ג־ויסען יום-טוב און דעמאָנ־סטראַציע פאַ־ אונזער שול־ ע ען.

„די גילדערנע ראַקעטע"

די איצטיגע פּרעמיערע אין „אַראַראַט"

מיט גרויס ע־פאָלג געהט איצט אין „אַראַראַט" (אין ווייסען זאַל פון מאַנטיפעל) דע־ נייע־ פּראָ־גראַם א. נ. „די גילדע:ע ראַקעטע", אין וועלכען עס פּרע:נטי־ט זיך אויף אַ גלענצענדען אופן דער נייער „אַראַראַט"-אַנסאַמבל אין בעשטאַנד פון: מאַל ווינאַ ראַפּעל, שיינע מ־ים, ליזע שלאָסבערג, לילי ליאַנאַ, שמעון דזשיגאַן, דוד בירנבוים, שמואל גאָלד־שטיין און יואל בערגמאַן.

דאָס פּראָגראַם, וואָס איז אַן אמת'ע ראַקעטע פון הומאָר, פּייך געזאַנג און טענץ, קלאַפּט אויס געצייכענט און דער עולם נעהמט אויף די קינסט־לער מיט רוישענדע אַפּלאָדיסמענטען.

ראַדיאָ-פּראָגראַם

דאָנערשטאָג, דעם 16 מערץ 1933

11.40 פּרעסע-איבערזיכט, 11.50 מעטעאָראָ־לאָגישער קאָמוניקאַט, 11.57 צייט-סיגנאַל. 12.05 טאָג-פּראָגראַם, 12.10 גראַמאָפאָן, 12.30 קאָמוני־קאַט, 12.35 שול-קאָנצערט, 3.10 עקספּאָרט-קאָמוני־קאַט, 3.15 ווירטשאַפטליכער קאָמוניקאַט, 3.25 גראַ־מאָפאָן, 4.25 לעקציע פראַנצויזיש, 4.40 רעפּערטואַר, 5.00 גראַמאָפאָן, 5.40 פאָ־לעזונג, 6.00 רעפּערטואַר, 6.25 לייכטע טאַנץ מוזיק, פּאָסט קעסטעל, 7.00 פּערשידענעס, 7.20 קאָמוניקאַט פון דער לאָדזער האַנדעלס-קאַמער, 7.30 ליטעראַרישע פערטעל-שעה 7.45 ראַדיאָ-פּרעסע, 8.00 לייכטע מוזיק, 9.30 ראָמעאָ און יוליאַ, 10.15 טאַנץ מוזיק, 10.55 קאָמו־ניקאַטען, 11.00 טאַנץ־מוזיק.

* * *

אויסלאַנד

5.25 מאָסקווא אָפּערע. 8 מיילאַנד אָפּערע, 8.10 קאָפּענהאַגען סימפ. קאָנצערט, 8.35 לאַנגענ־בערג, סימפ. קאָנצערט, 8.45 בערלין, קאָנצערט, 8.55 הילווערסום, סימפ. קאָנצערט.

פון דער לאָדזער בערזע

באַנק פּאָלסקי	76.00
3 פּראָצענטיגע בודאָוולאַנע	42.00
4 „ דאָלאַרובקאַ	54.85
7 „ סטאַביליזאַציע (אמ.)	56.50
8 „ וואַרשאַווער פאַנד-בריף	41.88
8 „ לאָדזער	39.00
ענגלישע פונט	30.70
דאָלאַר	8.86
גאָלד-דאָלאַר	9.10
גאָלד-רובל	4.75

דאָס גרויסע געווינס **75.000 זל.** איז ווידער געפאַלען אין אונזער ♦ גרעסטער אין פּוילען קאָלעקטור פון

J. WOLANOW ŁÓDŹ PIOTRKOWSKA 11 PIOTRKOWSKA 72

גליקליכע לאָסען צו דער 5-טער קלאַס זענען ווייטער ביי אונז צו בעקומען.
מיר צאָהלען אויס געווינסטען. קרנ'ס פּוישען מיר אויס אויף נייע לאָסען.

ציהונג פון דער מלוכה-לאָטעריע

5-טע קלאַס, 6-טער טאָג

15,000 zł. na nr-y 20835+ 139913.

5,000 zł. na nr-y: 22050 27067 57901 99845 1026z6 120707 125346 141764.

2,000 zł. na nr-y 3391 23316 26118 30786 34313 43725 47683 49237 51400 52269 58329+ 62726 64684 72371 85308 88223 95220+ 97683 97865 99289 107061 100577 108194 115904 116791 133921+ 146087+.

1,000 zł. na nr-y 2146 5172 10390 25677 30408 41522 45370 47560 51446 60410 61304 617368 69449 70302 70541 71437 75200 80290 84417 84715+ 87046 87726 89928 90399+ 91083 92580 92738 97215 124163 127058 127859 130568 132731+ 133482 135400 136217 137595 139545 146124 147360.

Po 250 zł. na N-ry:

416+ 39+ 80+ 503 636 765 858 76 984 1149 343 50 452 941 55 2007 28 88 323 79 533+ 69 739 839 982+ 3446 80 91 504 9 32 51 691+ 763 809+ 71 919 75 4177+ 392 419 35 638 45 747 52 800 902 6 51 5074+ 91 177+ 83 209+ 77 623 75 78 797 847 6183+ 184 238 309 70 502 97 682 707 46 891 7007 97 114 46 264 302 418 81 91 8120 225 324 48 427 95 96 515 661+ 91 910 13 9032 109 73 95 233 73+ 355 74 725 87+ 920 10052 84 122 633 62 776 809 71 11146+ 220 48 325 416 509 54 95 623 56 99 757 823+ 28 973 87 12005 128 30 232 63 352+ 436 88 679 811 52 58 13113 340 85 614+ 85 719 84 14089 284+ 343 457 508+ 13 34+ 37 60 911 15045 222 389 615 28 66 913 21 16103 231+ 331 562 679 721 59 82 852 934 89 17035 52 90 169 386 936 18143+ 96 407+ 99 507+ 787 805+ 59+ 19211 39 587 830+ 20340+ 99 505 608+ 74 772 834 60 82 21038 73 76 133 69 456 597 626+ 798+ 803 35 86 904 87+ 22028 271 468 520 93 615 24 58 90 755 859 958+ 23067 71 103 45 261 99+ 527 636 86+

773+ 935 24376+ 432 82 639 717 811 950 87 25096 107+ 17 278 361 404 552+ 684 772 843+ 46+ 97 914 26010 61+ 186 454 757 62 915 26+ 27134 42 255 302 53 490 530 632 810 20 901 28060 78 243 305 48 505 58 639+ 29024 115 326 49 455 557 644+ 733 849 30046+ 234 455 514 60 89 604 809 97 31192 627+ 481 556 678 89 773 862+ 961 32103 18 29 322 41 564 619 22+ 51 750 979 90 33024 130 281 338+ 666 732 76+ 902 34088 91 153 85 40041 71 578 85 604 10+ 769 846 931 57 35020 256 61 416 33 37 673 737 50 829 36 905 15 52 36030 93 157 246 374 717 908 42 37004 134 94 296 336 70 430 6066 572 89 705 18 832+ 948 80.

38035 145 57 217+ 513 40 42+ 720 29 845 986 39050 335 95 493 515 759 982 40054+ 63 82 92 765 810 946 41003 61 116+ 278 314 57 420 562+ 65 818 53 42083 211 693 775 984 43192 94 235 497 520 47 99 625 63 748+ 56 74 907 29 43052 101 256 81 309 39+ 573 747 61 874 926 45018 95+ 121+ 63 367 464 88 593+ 653 837 976 46005 16 169 385 421 45+ 536 706+ 14 17 95 47083 259 424 73 95 97 636 37 63+ 780+ 968 83 48058 154 58 340 562 848 49172 246 466 616 54 713 99 878 50025 126 259 73 82 95+ 328 604 819 928 43 69 76+ 99 51120 37 80 86 264 475 728 822 999 52014 95 235 340 419 816+ 53089 353 400 7 34 43 52 599 746 73 54115 387 605 772 815 980 55022 69 75 217 312 475 608 10+ 976 56000 219 412 660 77 807 38 57020 38 648 826 58015 308 20 34 38 45 469 520+ 49 798 26 78 826+ 59030+ 139 57 330+ 88 91+ 549 53+ 768 840+ 87 977 60061 134 229 338 518 68 707 34+ 61+ 73 823+ 64 904 55 61149 284 303 476+ 83 526 53 653 62247+ 385 98 693 702 899 931 63075 174 79 237 347 81 87 606 84 748 862+ 943 64019 265 84+ 516 36 685 92 838 65029 140 43 59 70 277 475 96 653 708 43 92 895 99 980 66292 322 43 585 605 735 71 78 81+ 911 25 67003 109 21+ 32 39 379 425 96+ 68067+ 86 232 316 77 458 656 730 811 927 40 74 69031+ 77+ 184 689 70152 74 451 613 22 35 813 35 71066 106 49 79 243 57 79 365 617 73 831+ 73

74 904 46 50 72011 114 269 73 310+ 20 46 29 402 514 39+ 708 942 73038 57 64 81 86 98 135+ 54 61 87+ 403 33 64 73 528 82 804 30 943 44 74004 90 178 230 381 473 94 629+ 773 988+ 75083 166 209 419 591 645 808 53 91 939 57 64.

76034 58 102 10 287 346 416 725 814 55+ 77056 130 75 78 215 20 28 454 625 37 721 924 55 78153 397 623 86 845 71 75 79216 34 318 522 600 76 812 38 903 10 72 80016 158 202 515+ 741+ 806 40 81125+ 343 640 726 93 821+ 958 82010 13 408 507 637 772 821 52 905 39 83266 420 546 87+ 635 40+ 48 719 23 896+ 916 39 55 84+ 86+ 84049 56 309 20+ 400 11 78 95+ 631 35+ 709+ 892+ 85052 158 92 216 81 301 14 46 485 94+ 551 83 660 856 965 86044 296 378 418 66 765 97 727 87004 139 380 493 521 604 751 835+ 49 74+ 94342 95 88030 170 293 395 425 83 546+ 789 990 89150 480+ 609 16 69 706 891 963 90041 183 251+ 71 341 93 413 57 65+ 504+ 25 51+ 600 733 91081 251 406 533+ 642 69+ 88+ 771 81 835 79 92147 59 88 299 489 633 74 764 841 909 28 93159 242 458 630 33+ 866 96 951 66 94146 254 83 345 56+ 61 413 20 34 610+ 770 868 917 95072 172 99+ 274 462 645 50+ 774 86351+ 426 583 97000 18 33 42 56 152 263 424+ 546 66 80 637 708+ 873 77 98088 105 98 317 94 733+ 53 66 92 894 989 99015 46 92 151 262 466 609 62 860 900 100014 23 164 249 327 443+ 560 689+ 816 09 982 101016 70 79 83 94 121 76 209+ 56 400 46 855 928 83 102110 28 261 67 610 39 719 879 93 999 103183 91 205 42 506 631 104179 208 31 359 81 417 56 86+ 579 615 19 910 17 58 94 105086 161 317 55 58 552+ 678 735 900 37+ 106119 38+ 57+ 67 252 380 401+ 91 517 77 605+ 42 46 49 65 66 713 830 904 41 107076 113 92 222 28 531 34 76 690 742+ 44 836+ 53 89+ 920 108519 69 732 77+ 811 987 109098 146 49 253+ 426 534 44 51 655 65 77 99 709 21 835 46 922 86 11005 174 256 392+ 419+ 85 529+ 37 776+ 845 962 111062+ 296 304 842 904 5 10 112057 159+ 334 42 414 82 510 36 614 773 81 803 74 80 945+ 113195 227 30 383 459+ 588 626 704 848 923 97.

114067 68 136 229 78 93 315 34 41 529+ 850 530 115230 53 471 88 570 666 760+ 77 93 847+ 934+ 116166 340 469 510 66 76 626 44+ 489 918+ 117378+ 98 502 04 19 30 49 654 95+ 722 46 818 49+ 91 97 962 70 71 118048 187 224 378 680 773+ 839 90+ 94 119059 174 91 290 98+ 306 76 467 72 73 505 94 602 72 120029 41 185 213 73 77 58+ 474 628+ 86 739 975 98+ 121186 334 400 541 79 623 60 707 12+ 27 860 920+ 46 122071 91 102 212 55 348+ 437 49 711 42 96 910 54 77 123295+ 320 42 43+ 421 30 659 716 27 36 871 75 124052+ 132 62+ 332 43 67 78 424+ 589+ 627 837 125048+ 166 233 77 311 497 554+ 58 62 612 74 728 860+ 913+ 126205 39 76 642 59 734+ 40 902 61 127015 23 205 26 86 410 25 88 636 63 707 08 69+ 925 128026+ 30 137+ 223 317 26+ 44 446 50 67 592 636 51+ 710 36 802 129012+ 203 68 359 446 574 83 672 720 821 23 67+ 908 45 130272+ 73 202 25 61 69+ 415 507 27 75 755 79 830 950+ 131062+ 128 205 87 384 423+ 515 68 610 37 70 726 89+ 946 47 132043 240+ 49 380 456+ 451 60 67 650 76 907 30 34 133073 293+ 311+ 99 408 71 74 561 668 880 82 90 974+ 134003 77 608+ 96 99 798 135097 292 382 419 572 686 709 36 91 319 905 14 86 136220 99+ 345 72 497+ 566 656 703 21 99 845 79 961+ 137107 49 69 234+ 36 401+ 74+ 615 32 702 61 937 45 69 76 97 138153 227 404 21+ 766 835 63+ 905 46 139024+ 31+ 68 151 97 317 423 539 79 674 761 90 92+ 819 929 77 140022 28 108 305 409 514 97 816 70 951 141005 45+ 284+ 324 534 643 704 52 142063 149 69 71 40+ 37 57 506+ 24 648 862 96 944 143053 70 131 279 327 86 404 72 73 93 531 55 619 749 800 24 924 43 144004 16 66 150 200 371 506 75 604 910 97 145002 25 66 164 253 467 82 597 672 753 957 78 146010 232 94 421 27 549 614 830 84 928+ 147022 138 51 423 39 51+ 66 87+ 519 21 54 865 67.

Numery ze znakiem + wygrywają premje

—oOo—

פראַנצויזישער אונטעריכט

סטודענט פון אַ העכערען אויסלענדישען לעהר-אַנשטאַלט. מעסיגע פרייזען. אַלעע 1. מאַי 35, וואָהנ. 5, פראָנט, 1-טער שטאָק, רעכטס פון 5—10 אָווענד.

Dr. S. KANTOR

ספּעציאַליסט פאַר הויט, וועגערישע און געשלעכטס-קראַנקהייטען
וואוינט יעצט
Piotrkowska 90, tel. 129-45
נעהמט אָן פון 8—2 נאָכמ. און 4—9 אָווענד. זונטאָג און יום-טוב פון 8—2 נאָכמ.

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען

זאַוואַדזקאַ 1.

נאָר פאַר וועגערישע הויט-קראַנקה. און מענער-שוואַכע אַנאַליזען פון בלוט און אויספלוס אויף טריפּער. קאָנסיליום מיט ספּעציאַליסטען פון אוראָלאָגישע און נערווען-קראַנקהייטען. קוואַרץ-לאַמפּען עלעקטרישער הייל-קאַבינעט, קאָסמעטיק.
— טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אָווענד. — פון 11 ביז 12 בייטאָג און פון 2 ביז 3 נ.מ. נעמט אָן אַ פרוי-דאָקטאָר נאָר קינדער און ויען, זונטאָג פון 9 פריה ביז 2 נאָכמ. פּרעגזונדער וואַרטע צימער פאַר פרויען.

וויזיט 3 זל.

לעטשניצע

פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען און דענטיסטישער קאַבינעט

11 נאָוואָזשעגנער 11

טעלעפאָן 137-63

עס נעמען אָן דאָקטוירים ספּעציאַליסטען: שיפּמאַן, וואָלינסקי, שמיר־נעלד, קערשנער, לוביטש, שמערלאַוואַסקי, סלאָבאָדסקי, זאַלצוואַסער, איציקזאָן, קראַ־סאָווסקי, יאַסובזאָן און דענטיסטין סטאַראַפּאָלסקאַ.

וויזיט ביז 3 נ"מ 3 זל.

לעטשניצע

זגערזשער 17

נעהמט אָן קראַנקע אין אַלע ספּעציאַליטעטען
פון 9 פריה ביז 7 אַ זייגער אָוונט.

וויזיט 3 זל.

אַכטונג לאָדז און פּראָווינץ

די ביליגסטע און רעעלסטע קוועלע פון אַלעראַרט

ראַנגעמלבושים

לאָדז, אַגראַדאָווע 1

משה לאַבערשטיין.

Dr. med. L. BERMAN

צעגעלניאַנאַ 15. טעל. 149-07.
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און געשלעכטס-קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע - בעהאַנדלונג און סעקסועלע בעראַטונג.
נעמט אָן פון 8—11 פריה און 4—8 אָווענד, זונטאָג פון 9—1 בייטאָג.
פאַר אונבעמיטעלטע - לעטשניצע-פרייזען.

כירורגיש וועכנעריז-קליניק

„SANATO"

s. z o. o.

אַגראַדאָווע 10 טעל. 213-57.
1-טע און 2-טע קלאַס
געבורטען II קל. 175 זל.

השבת אבדה. געכומען האָב איך פאַר־לוירען אין דער בעקערי אויף קאָנסטאַנטינער 84 אַ פּאָרטפעל מיט 40 זל. מזומן, 2 וועקסלען צו 50 זל. און 2 טשעקע איינער אויף 100 זל. און דער צווייטער אויף 55 זל. אויך אַ פּאַס. דער עהרליכער פינדער ווערט געבעטען דאָס געלד זיך צו האַלטען אַלס בעלוינונג, נור די וועקסלען מיט די טשעקען אָבצוגעבען צו ל. באָרשטיין, דרעוונאָווסקאַ 42. די וועקסלען ווערען ערקלערט פאַר אונגילטיג.
1351

Dr. med. HALTRECHT

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט-און געשלעכטס-קראַנקהייטען
פּיעטריקאַווער 10, טעל. 245-21
נעמט אָן פון 8 ביז 11 פריה, פון 1—2 מיטאָג און פון 5—9 אָוונט. זונטאָג פון 10—1 בייטאָג
אַ ל ע צ ר ט צ נ ע ל י ז ע ן.
פאַר אַרבייטסלאָזע לעטשניצע-פרייזן

פון זאַפּאַרט צוועקצוגעבען אַ פראָנט-צימער מיט 2 פענסטער מיט אַ בעזונ־דערן איינגאַנג. צו ערפאַהרען פּיעטרי־קאָווער 31, וו. 6.

קליינע אַנאָנסן

1 זלאָטי

אַנאָנס ביז 15 ווערטער

פערשידענעס

צו פערקויפען אַ לעדער-קאַסטען מיט 3 טעפּ מיט אַ מאַשין. וועגגליסקאַ, לי־מאַנאָווסקעגאָ 26, וו. 115. 1348

ראַקאַלען

אַ גרויס צימער מיט אַ קוך אָדער 2 קלענערע צימערן מיט אַ קוך גלייך פון ווירט אָהן אָפּטרעט-געלד, אָדער אַלס סוב־לאָקאַטאָר אויף חודש-געלד, ווערט פון זאָפּאָרט געזוכט. אָפּערטען אין אַדמינ. אונטער „D".

צוליב אָפּרייזע איז איבערצוגעבען אַנ'ערשטקלאַסיג פריזיער-אַנשטאַלט געריכ־טעט אויף מענער און דאַמען זעהר ביליג. צו ערפאַהרען אַנדזשעיאַ 38 אין היטען־געשעפט. 1349

Pokój umeblowany z niekrępującym wejściem wszelkiemi wygodami do oddania, Południowa 20, m. 84.

מאַשין-לעכער צו וועש, עקספּאָרט, לעצלעך צו הויזען ווי אויך הענטשקעס ווערען אָנגענומען צו ביליגע פרייזען ביי ג. נאָרדמאַן, שרודמיעסקאַ 8.

אַנאָנסען-פּרייז פאַר אַ מילימעטער שורה
פאָר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאָג און ערב-יו"ט—24 גר. אין דער זייט 8 שפּאַלטען
אין טעקסט—40 „ „ „ „ 60— „ „ „ 4 „
נאָכ'ן טעקסט—12 „ „ „ „ 18— „ „ „ 8 „
אויסער דער שטאָדט 50 פּראָצ. טייערער, אויסלאַנד 100 פּראָצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. אַ וואָרט

נעקראָלאָגען—20 גר. אַ מ/מ (אין דער זייט 8 שפּאַלטען) קליינע אַנאָנסען ביז 15 ווער־טער 1 זל. יעדעס נאָכפאָלגענדע וואָרט — 10 גר.

אַבאָנאַמענטס-פּרייז: אין לאָדז 4 זלאָטעס אַ חודש מיט אָפּ[...]ן אין אַ היים. אויף דער פּראָווינץ [...] זל. אַ חודש; אין אויס[...]—1 דאָל.

רעדאַקציע, וועלכע ענדערן נישט פּרינציפּיעל דעם אינהאַלט פון דער אַנאָנס בערעכטיגען נישט צום איבערדריקען די אַנאָנס אָדער צוריקצוצאָהלען פאַר דעם אַנאָנס

פאַר'ן אינהאַלט און טאָן פון די אַנאָנסען איז דער פערלאַג ניט פעראַנטוואָרטליך. די אַדמינ. איז אָפען ביי טאָג און ביינאַכט.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. [...] Silberberg Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
[...] „Najer Folksblat", Piotrkowska 21